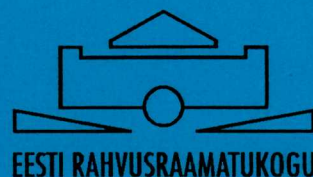

S
U
M
M
A
R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

S
U
M
M
A
R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

PARLAMENDIINFO KESKUS

1/2008

Valik ülevaateid
välisajakirjanduses
ilmunud artiklitest.
Uued raamatud Eesti
Rahvusraamatukogus

<http://www.nlib.ee/2918>

SUMMARIA IURIDICA 1/2008

PARLAMENDILIIKMETE LISASISSETULEKUTE AVALIKUSTAMISEST	3
Hans Herbert von Arnim Nebeneinkünfte von Bundestagsabgeordneten	
TURVALISUSE TAGAMISEST JA SEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVEST SOOMES	4
Jukka Lindstedt Turvallisuus, kontrollipolitiikka ja laillisuusvalvonta	
ANDMEKAITSEST POLITSEI- JA ÕIGUSALASES KOOSTÖÖS.....	5
Eleni Kosta ; Fanny Coudert ; Jos Dumortier Data protection in the third pillar: in the aftermath of the ECJ decision on PNR data and the Data Retention Directive	
INFOVABADUSEST EUROOPA LIIDU ÕIGUSES.....	6
Anne Flanagan EU freedom of information: determining where the interest lies	
SEADUSANDLIK HOOLETUS JA LIIKMESRIIKIDE VASTUTUS	8
Leslie Blake ; John Pointing ; Tim Sinnamon Over-regulation and suing the state for negligent legislation	
ÜRO JA REFORMID.....	9
Hans Corell Who needs reforming the most – the UN or its members?	
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES.....	11
UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS	25

Summaria Iuridica võrguväljaanne: www.nlib.ee/2918

Nimestikud koostanud Tiia Melts ja Maia Ruttu, ülevaated kirjutanud Liina Kukkur, Tiia Melts, Katrin Ordlik, Marili Rähn, Merle Tõniste ning Grete Veedla

Väljaande koostanud Tiia Melts, keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Ettepanekud ja kommentaarid: Tiia.Melts@nlib.ee

PARLAMENDIILIKMETE LISASISSETULEKUTE AVALIKUSTAMISEST

Hans Herbert von Arnim

Nebeneinkünfte von Bundestagsabgeordneten

Die Öffentliche Verwaltung (2007) Nr. 21, S. 897-907.

Saksa konstitutsioonikohus jõudis oma 4. juuli 2007. aasta otsuses järeldusele, et parlamendiliikmete sissetulekute avalikustamise uus, detailsem kord on põhiseadusega vastavuses. Kui 1975. aasta kohtulahend puudutas päevarahade maksmist, siis seekord parlamendiliikmete lisasissetulekute avalikustamist ja aruandekohustust.

Saksa Liidupäeva (*Deutscher Bundestag*) 15. koosseis võttis oma valimisperioodi lõpul 2005. aasta juunis vastu otsuse parlamendiliikmete lisasissetulekuid puudutava korra karmistamiseks. Muudeti nn saadikuseadust (*Abgeordnetengesetz = Gesetz über die Rechtsverhältnisse der Mitglieder des Deutschen Bundestages*). Selle alusel täiendati parlamendi töö- ja kodukorda sisekorrajuhiste (Verhaltensregeln), mis pidid jõustuma koos saadikuseaduse muudatustega. Parlamendi 16. koosseisu esimesel tööpäeval, 18. oktoobril 2005 otsustati jätta tehtud parandused jõusse ja uus regulatsioon hakkas kehtima.

Muudatused olid tingitud rahvaesindajatega seotud ja avalikkuses elavat vastukaja tekitanud skandaalidest, nt parlamendiliikmete põhitegevuse ja lisatööde hulga suhe, (suur)ettevõtetele rahaliste annetuste vastuvõtmine, mille eesmärki ei suudetud põhjendada jm. Artiklis tuuakse välja olulisemad erinevused uue ja vana regulatsiooni vahel lisatöö ja selle eest saadava tulu, rahaliste annetuste ja sissetulekuandmete avalikustamise sätetes.

Üheksa parlamendiliiget pöördus ajavahemikus veebruarist aprillini 2006 põhiseaduskohtu poole, sest uus kord piiravat nende põhiseadusest tulenevate õiguste kasutamist, sh kutsevabadust ja rikkuvat vaba mandaadi ning võrdsete võimaluste põhimõtet. Põhiseaduskohtu mahukas otsuses jõutakse lahendini, mille kohaselt vastuolu põhiseadusega ei tuvastatud, vaatamata sellele, et otsuse puhul jagunesid senati 8 liikme häälde 4 : 4 ning esindatud oli kaks lähtekohta:

- 1) parlamendiliikme mandaadi täitmine on primaarne; sellest tulenev töökoormus on suur, mis kitsendab oluliselt võimalusi erialaseks tööks ning saadiku tööd tasustatakse täies ulatuses riigikassast;
- 2) erialane töö jääb valdavaks ja mandaadiga saadud kohustusi täidetakse erialase töö kõrvalt, st põhisissetulek saadakse erialasest tööst.

Artiklis koondatakse põhitähelepanu konstitutsioonikohtu ülalnimetatud lahendile, mida analüüsitakse põhjalikult kahe lähtekoha abil, tuginedes põhiseadusele ning saadikuseaduse ja sissekorrajuhiste uutele regulatsioonidele. Mõlemal lähtekohal on oma positiivsed ja negatiivsed küljed, mis artiklis ka esile tuuakse.

Autor vaatleb kriitilise pilguga nii põhiseaduskohtu otsust kui ka uut korda. Esimesel juhul peatub ta pikemalt parlamendiliikme sõltumatusel majandushuvide ja ametite ühitamatusel, kõrvaltegevuste (sh erialase töö) lubatavusel, avaliku tegevuse seadmisel kõrgemale erahuvidest. Parlamendiliikme tegevus ja tasustamine eeldavad läbipaistvust, kuna avalikkuse kontroll tagab usalduse valitud saadiku suhtes. Uue korra hindamisel käsitletakse probleemsemaid sätteid, mis vajaksid läbimõeldumat lahendust, nt advokaadist üksikkandidaadi sissetulekute avalikustamine; kas võtta tuluandmete avaldamise aluseks kuu- või aastaandmed; otseannetused saadikule; parlamendiliige kui erahuvide kinnimakstud kaitsja; karistusseadustiku täiendamine korruptsiooni vastu võitlemiseks.

Vaatamata puudustele on uus regulatsioon siiski oluline edasiminekuks, kui seda täies ulatuses rakendada suudetakse.

Refereerinud Tiia Melts

TURVALISUSE TAGAMISEST JA SEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVEST SOOMES

Jukka Lindstedt

Turvallisuus, kontrollipolitiikka ja laillisuusvalvonta

Lakimies (2007) nr. 7-8, s. 1006-1037.

Soomes usaldatakse julgeolekuorganeid ja nende tegevust. Valitsuse 2004. aastal vastu võetud sisejulgeolekualane tegevuskava lähtus turvatunde suurendamise põhimõttest. Artikli alguses peatub autor 2007. aasta küsitluse *World Values* tulemustel, millest selgus, et turvalisust peavad soomlased väga oluliseks. Nad usaldavad politseid, kaitsejõude ja enamasti ka kohtuorganeid; suurimaks probleemiks peetakse aga väljastpoolt Soomet pärinevat kuritegevust, samas kui terrorismiohtu nii selgelt ei tajuta.

Soome kriminaalpoliitilise olukorra iseloomustamiseks toob autor välja, et karistused on aastatega karmistunud, vangide arv suurenenud. Kuritegevus ei ole hüppeliselt kasvanud, kuid on muutunud organiseeritumaks, suurenenud on majanduskuritegude hulk ja väljastpoolt Soomet pärinev organiseeritud kuritegevus. Kurjategijad tegutsevad kogu Euroopa Liidus, mis on muutnud vajalikuks Soome seadusandluse ühtlustamise ELi vastavate normidega. Alates 2000. aastast on vastu võetud 13 raamotsust, mis puudutavad ka karistuste ühtlustamist.

Julgeoleku ja turvalisuse tagamine eeldab inimeste teatavat jälgimist, kuid seda põhiõigusi silmas pidades. Soome põhiseaduse kohaselt on inimestel õigus puutumatusel ja turvalisusele (§ 7) ning eraelu, au ja kodurahu kaitsele (§ 10). Politsei võimu ja kontrolli suurendamine võib aga kaasa tuua ohu inimese eraelu puutumatusel ja liikumisvabadusel. Kuna eraelu mõistet on üsna raske määratleda, käsitletakse artiklis ka selle mõiste erinevaid tahke ja ajaloolist arengut.

Terrorismivastase võitlusega seotud jälitustegevuse laiendamise tõttu on tehtud rida muudatusi õigusaktides, nt 2002. aastal lisati Soome karistusseadustikku paragrahv, mis käsitleb terrorismikuritegusid (34a). Soome ühines ka Prümi piiriülese politseikoostöö lepinguga. Politseitöö raskuspunkt on koondunud ennetavale tegevusele, mille hulka kuulub isikute kohta andmete kogumine. Muudatustega eeluurimise sunnivahendite seaduses (*Pakkokeinolaki*, 1987/450) suurendati võimalust kasutada tehnilisi vahendeid ning jälgimisseadmeid. Täiesti uued võimalused tõendite hankimiseks sai politsei 2001. aastal, kui seadustati varjatud tegevus ja fiktiivsed tehingud, selle seadusemuudatuse rakendamine praktikas viis aga vajaduseni neid regulatsioone uuesti muuta. 2007. aasta märtsis loodigi töörihm, mis asub vastavaid seadusemuudatusi ette valmistama ning need peaks valmima käesoleva aasta oktoobriks.

2003. aasta algusest kehtib Soomes seadus, mis näeb ette lastega tegelevate inimeste kriminaalse mineviku kindlakstegemise (*Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä*, 2002/504). Kui isiku töökohustuste hulka kuulub alaealiste laste kasvatamine, õpetamine, hoidmine või muu lastega seotud tegevus, peab ta tööandjale esitama väljavõtte karistusregistrist. Kuna see säte põhjustas avalikkuse rahulolematust just eraelu kaitse seisukohalt, lisati parandus, et karistusregistri andmed on olulised vaid lastega tegelevate töötajate suhtes ja ei oma tähendust muudes töösuhetes. Palju poleemikat tekitas ka 1990ndate lõpus ja 2000ndate alguses koolides või teistes riigiametites töötajatele narkootiliste ainete kasutamist kontrollivate testide tegemine. Arvukate protestide tulemusel muudeti testimine vabatahtlikuks ja testiandmete avaldamine võimalikuks vaid testitava kirjalikul nõusolekul.

Seaduslikkuse järelevalvega tegelevad Soomes õiguskantsler ja parlamendi ombudsman. Viimase ülesandeks on olnud inim- ja põhiõiguste järgimise tagamine. Kuigi see seadusest ei tulene, on ombudsmani ülesandeks kujunenud ka järelevalve politsei ja muude ametivõimude tegevuse üle salajaste sunnivahendite kasutamisel ja andmete hankimisel.

Autor on seisukohal, et tõhusamad meetmed turvalisuse tagamiseks suurenenud terrorismiohu tingimustes ja kuritegevuse vastases võitluses on hädavajalikud, kuid oluline on leida kompromiss julgeoleku tagamise ja inimeste eraelu kaitse vahel.

Refereerinud Katrin Ordlik

ANDMEKAITSEST POLITSEI- JA ÕIGUSALASES KOOSTÖÖS

Eleni Kosta ; Fanny Coudert ; Jos Dumortier

Data protection in the third pillar: in the aftermath of the ECJ decision on PNR data and the Data Retention Directive

International Review of Law Computers & Technology. Vol. 21 (2007), no. 3, p. 347-362.

Euroopa Liidu andmekaitse direktiiv üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (95/46/EÜ) määrab kindlaks andmekaitse üldpõhimõtted, sh vastutuse ja järelevalve ning andmete edastamise kolmandatele riikidele. Direktiiv ei kehti aga ühenduse õiguse valdkonnast väljapoole jääva tegevuse suhtes, st välis- ja julgeolekupoliitika, õigus- ja siseküsimused, politseikoostöö. 2001. aasta terroriaktid, pommiplahvatused Madridis ja Londonis ning organiseeritud kuritegevuse kasv on tekitanud vajaduse tihedamaks politsei- ja õigusalasest koostööst Euroopa Liidus, hõlmates samuti isikuandmete töötlemist ja andmekaitse standardite väljatöötamist, kuna ühtne regulatsioon Euroopa Liidu tasandil selles valdkonnas ehk kolmandas sambas puudub. Kuigi valdkond on spetsiifiline, tuleb ka kolmanda samba andmetöötluse suhtes järgida põhiõiguste kaitse nõuet. Andmete kogumise, säilitamise, edastamise ja kaitse eripära kriminaalasjadega seotud politsei- ja õigusalasest koostöös ongi teema, millele artikli autorid oma tähelepanu koondavad.

Kõigepealt peatatakse Euroopa Kohtu otsusel, mis mõjutas oluliselt lennureisijate broneeringuandmete (PNR-andmed) vahetamist Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel. Esile oli kerkinud küsimus andmete kogumise eesmärgist, (äri- või julgeolekueesmärgid) ning eesmärgist sõltuva andmekaitse eri tasanditest. Vaatluse alla võetakse ka andmete säilitamise direktiiv (*Data Retention Directive*, 2006/24/EÜ), mis sätestab telekommunikatsiooni- ja internetiteenuse pakkujate kohustuse säilitada informatsiooni, nt kõnede pikkuse, sageduse ja osapoolte asukoha kohta, seda eelkõige organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastases võitlusest tulenevatel eesmärkidel.

Artikli põhiosa moodustab ülevaade käimasolevast tööst liikmesriikide õigusnormide ühtlustamisel ning ühtsete regulatsioonide väljatöötamisel. Käsitletakse 2004. aastal vastu võetud Haagi programmi lähtuvat tegevust teabe kättesaadavuse ja vahetamise ning andmekaitse põhimõtete kehtestamisel õiguskaitsealasest piiriülesest koostööst. Vaadeldakse ka Euroopa Komisjoni 2005. aasta oktoobris esitatud raamotsust kriminaalasjadega seotud politsei- ja õigusalasest koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta ning Euroopa andmekaitseinspektori tähelepanekuid, mille kohaselt tuleb ka politseikoostöös järgida, et teabe kasutamine toimuks vaid eesmärgipärasel ulatusel. Tuuakse välja andmekaitse põhimõtted kolmandas sambas. Autorid rõhutavad eesmärgipärasuse põhimõtet, andmete (eriti DNA, sõrmejälgede, biomeetriliste andmete) turvalisuse tagamist, andmete edasise töötlemise piiride kindlaksmääramist ning erinevatele andmekategooriatele erineva kaitse kehtestamise vajadust, nt piiranguid juurdepääsuõiguses.

Eraldi alapunktidenä on käsitletud isikute õigust olla informeeritud enda kohta kogutavate andmete kasutamisest; andmete kvaliteeti ning nende edastamist kolmandatele riikidele. Andmete kvaliteedi all peavad autorid silmas nende tähtsust, nt faktid või hinnangud, millel on kuritegude ennetamise või uurimise protsessis erinev tähendus. Isikuandmete edastamisel on muuhulgas arutluse all, kuivõrd ja mis

tingimustel teha jälitustegevuse raamides kättesaadavaks erasektorit puudutavad andmed. Andmete edastamisel kolmandatele riikidele on rahvusvahelises politseikoostöös kerkinud esile eri riikide andmekaitse turvalisustaseme ja -garantiide küsimused; ka ELi liikmesriikides on regulatsioonid selles osas vägagi erinevad.

Autorid jõuavad esitatud näidete ja probleemide põhjal järeldusele, et Euroopa Liidul on vaja nii kindlat seisukohta andmekaitseõiguste tagamisel kui ka ühtlustatud regulatsiooni isikuandmete töötlemise ja kaitse kohta politsei- ja õigusalases koostöös, et tagada andmete turvalisus rahvusvahelises suhtlemises kõrgeimal astmel.

Refereerinud Marili Rähn

INFOVABADUSEST EUROOPA LIIDU ÕIGUSES

Anne Flanagan

EU freedom of information: determining where the interest lies

European Public Law. Vol. 13 (2007), no. 4, p. 595-632.

Demokraatliku ühiskonna toimimise üheks olulisemaks näitajaks on kodanikele avaliku teabe kättesaadavuse võimaldamine.

Euroopa Liidu (EL) kontekstis peetakse infovabaduse all silmas üldsuse juurdepääsuõigust ELi institutsioonide käsutuses olevatele dokumentidele.

Artiklis antakse ülevaade ELi seadusandlikest aktidest, mis selle õiguse tagavad. Autor analüüsib ja võrdleb olemasolevaid ning varasemaid eeskirju, tuues näiteid valdkondlikust pretsedendiõigusest.

ELi institutsioonid alustasid n-õ avatud poliitikat 1992. aastal, kui Maastrichti lepingule lisati deklaratsioon nr 17, mille eesmärgiks oli institutsioonide demokraatlikumaks muutmine. 1993. aasta detsembris võtsid ELi Nõukogu ja Euroopa Komisjon vastu tegevusjuhendi (*Code of conduct, 93/730/EC*), tagamaks avalikkuse juurdepääsu nimetatud institutsioonide dokumentidele.

Amsterdami lepinguga (1997) lisati Euroopa Ühenduse asutamislepingusse avalikkuse juurdepääsuõigust käsitlev artikkel 255 (toona number 191a), mille kohaselt:

1. Igal liidu kodanikul ja füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne elukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus pääseda ligi Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele lõigetes 2 ja 3 esitatud tingimustel.
2. Nõukogu määrab vastavalt artiklis 251 sätestatud menetlusele kahe aasta jooksul pärast Amsterdami lepingu jõustumist kindlaks dokumentidele juurdepääsu reguleerivad üldpõhimõtted ja piirangud, lähtudes avalikest või erahuvidest.
3. Iga eespool nimetatud institutsioon täpsustab oma kodukorras konkreetsed sätted dokumentidele juurdepääsu kohta.

Samas näeb Amsterdami lepingule lisatud deklaratsioon nr 35 igale liikmesriigile ette õiguse taotleda, et komisjon või nõukogu ei edastaks sellest riigist pärinevat dokumenti kolmandatele isikutele ilma selle riigi eelneva nõusolekuta.

Kolm aastat peale Amsterdami lepingu jõustumist asendati senine reeglistik Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele juurdepääsu reguleeriva EÜ määrusega nr 1049/2001¹, mille alusel võtsid institutsioonid vastu määruse rakenduseeskirjad. Erinevalt tegevusjuhendist kohaldatakse nimetatud

¹ Vt <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:03:32001R1049:ET:PDF>

määrust institutsioonide käsutuses olevate **kõikide** dokumentide suhtes, hõlmates ka institutsiooni koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevaid dokumente kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades.

Määruse eesmärk on anda igale kodanikule võimalikult laiaulatuslik juurdepääs avalikele dokumentidele, kas nende avaldamisega Euroopa Liidu Teatajas, elektrooniliselt või institutsioonide dokumendiregistreid kasutades. Kui dokumenti ei ole avalikustatud, võib esitada juurdepääsutaotluse.

Samas on määrusega kehtestatud hulk erandeid (art 4), mis piiravad juurdepääsu dokumentidele. Institutsioon keeldub dokumendi väljastamisest, kui selle avalikustamine kahjustab:

1. avalikkuse huve;
2. eraelu ja isikupuutumatus;
3. füüsilise või juriidilise isiku ärihuve;
4. kohtumenetlust või õigusnõustamise kulgu;
5. kontrollimise, uurimise või audiitorkontrolli eesmärke;
6. mõne institutsiooni otsustusprotsessi.

Kui välja arvata kaks esimest põhjust (n-õ kohustuslikud erandid), lubatakse dokumendiga siiski tutvuda, kui selles osas eksisteerib **ülekaalukas avalik huvi**.

Kaebusi dokumentide väljaandmisest keeldumiste kohta menetleb Euroopa Ombudsman või Esimese Astme Kohus. Olemasolevad dokumentide avalikustamise reeglid on võrreldes varasematega küll oluliselt laiendanud üldsuse õigust tutvuda dokumentidega, kuid need on kaasa toonud ka terve rea kohtulahendeid², millest enamik on seotud liikmesriigi keeluga avalikustada institutsiooni käsutuses olevaid liikmesriigi dokumente (art 4 lg 5).

Kokkuvõttes tõdeb artikli autor, et määruse üllas eesmärk anda kodanikele võimalikult laiaulatuslik juurdepääs institutsioonide dokumentidele on kahjuks ähmastunud mitmete kohati ebaõiglasena tunduvate avalikustamist keelavate otsuste tõttu. Autor kritiseerib olemasolevat regulatsiooni selles, et institutsioonidele jäetakse liiga palju mänguruumi otsustamiseks, kust läheb piir eraisiku dokumentidega tutvumise õiguse ja põhjendatud avaliku huvi vahel. Esimese Astme Kohus on mitmes kohtulahendis asunud institutsioonide poolele, teatades, et isiku erahuvi dokumendiga tutvumiseks ja dokumendi avalikustamiseks ei ole asjakohane juhul, kui institutsioon kohaldab artikli 4 lõige 1 punktis a nimetatud kohustuslikku erandit või kui liikmesriik ei luba artikli 4 lõige 5 alusel dokumenti avalikustada (nt liidetud kohtuasjad T-110/03, T-150/03, T-405/03 Sison vs. nõukogu, C-266/05 Sison vs. nõukogu ja T-391/03, T-70/04 Franchet vs. komisjon).

Autori arvates saaks probleemi lahendada vaid regulatsioonide muutmisega. Tasakaalustatud otsuste tegemisel võiks abiks olla erapooletu otsustaja ombudsmani näol või tuleks luua nn infovabaduse ametniku institutsioon. Dokumentidele juurdepääsu kord peaks olema ühtlustatud mitte ainult ELi institutsioonide, vaid ka liikmesriikide tasandil (praegu kehtiv määrus seda ei nõua).

2007. a. aprillis algatas komisjon rohelise raamatuga (KOM (2007)185 lõplik) avaliku arutelu üldsuse juurdepääsu kohta institutsioonide valduses olevatele dokumentidele. Paraku on avaldatud arvamust, et algatusest on vähe abi avatuse ja läbipaistvuse suurendamisel ning kodanikukeskemaks muutmisel.³

Refereerinud Merle Tõniste

² Vt <http://www.statewatch.org/caselawobs.htm> - kohtulahendite nimekiri määruse 1049/2001 kohta.

³ Vt <http://www.statewatch.org/news/2007/apr/statewatch-briefing-note-on-green-paper.pdf>

SEADUSANDLIK HOOLETUS JA LIIKMESRIIKIDE VASTUTUS

Leslie Blake ; John Pointing ; Tim Sinnamon

Over-regulation and suing the state for negligent legislation

Statute Law Review. Vol. 28 (2007), no. 3, p. 218-234.

Artikkel käsitleb seadusandliku hooletuse mõistet, mille all ei peeta silmas ebapopulaarsete või mõistetamatute õigusaktide vastuvõtmist, vaid ilmselget tähelepanematust õigusakti sõnastusest tulenevate tagajärgede suhtes. Leida näiteid õigusaktidest, mille koostamisel oleks tegemist tahtliku asjatundmatusega, on küllaltki ebatõenäoline, samas on piisavalt näiteid tähelepanematast, tekstist väljajätmistest või uue ja vana regulatsiooni vaheliste seoste ebaadekvaatsusest hindamisest. Tulemuseks võib olla mitte ainult majandusliku kahju teke, vaid ka inimeste kaotus ja üksikisikule tekitatud kahju. Seadusandlikku hooletust võib leida peaaegu kõigist õiguse valdkondadest nii esmaste kui teiseste õigusaktide puhul, nii Euroopa Liidu (EL) kui ka liikmesriikide tasandil.

Autorid peatuvad pikemalt kohtuasjadel, mis puudutavad Suurbritannia omandi- ja tavaõiguse regulatsioonidega seotud probleeme.

Euroopa õigust on kritiseeritud selle ebaselguse, keerukuse ja ühildamatuse tõttu, ühenduse õigus on muutunud koormavaks ja jäigaks, mis omakorda kahjustab äritegevust, majandust ja Euroopa kodanike väljavaateid. Õigusloome ELis on liiga hakitud, samas kui õigusaktide ja nende kohaldamise puhul on olulisel kohal asjakohasus, täpsus, kontekst, legitiimsus ja läbipaistvus. EL seisab õigusloomes silmitsi samade probleemidega nagu teisedki jurisdiktsioonid, lisaks tuleb õigusaktid tõlkida ELi ametlikesse keeltesse. Autorid tõdevad, et probleeme õigusloomeprotsessis on küll tunnustatud ja tehtud ka muudatustepanekuid, kuid küsimus üksikisikule puuduliku õigusakti tõttu tekitatud kahjust on jäänud siiani selgelt formuleerimata.

Artiklis vaadeldakse ELi õiguse ning siseriikliku õiguse kohaldamist ja käsitletakse liikmesriikide vastutust Euroopa Kohtu praktikale tuginedes. Peatatakse liikmesriigi vastutuse põhimõtete kujunemisel ning olukordadel, mil üksikisikule tuleks hüvitada puudulikust õigusloomest tingitud kahju. Autorid rõhutavad, et töö liikmesriikide vastutuse süsteemi loomisel peab jätkuma.

Analüüsides liikmesriikide vastutust, jõutakse Euroopa Liidu institutsioonide vastutuse juurde. Ühenduse lepinguväline vastutus on kirjas Euroopa Ühenduse (EÜ) asutamislepingus, mille artikli 288 kohaselt heastab ühendus kõik oma institutsioonide või teenistujate poolt ülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide seaduste ühistele üldprintsiipidele. Ajal, mil jõustus artikkel 288, arutati palju selle üle, kas hüvitamise sätet hakatakse kasutama kui sanktsiooni kahju põhjustanud institutsioonide vastu või on selle eesmärgiks lahendada institutsioonide ja üksikisikute vahelisi kaebusi. Sätte mitmetähenduslikkus võimaldab puudulikult koostatud õigusakti puhul kahesugust tõlgendamist. Esimene hõlmab vaidlusi, mis tulenevad seadusandliku akti mõjust; teine vaidlusi institutsioonidega, keskendudes administratiivaktidele, st õigusakti vastuvõtmisele eelnenud tegevusele. Mõlemat võimalust on autorid käsitlenud artiklis ka pikemalt, tuues välja nii sarnased kui spetsiifilised probleemid. Kuna EÜ asutamislepingu artikkel 235 sätestab Euroopa Kohtu pädevuse vaidluste lahendamisel, mis on seotud kahjude hüvitamisega artikli 288 teise lõigu põhjal, käsitletakse artiklis ka Euroopa Kohtu osa toimiva süsteemi loomisel.

Autorid näitavad artiklis, et ELi õigus nõuab liikmesriikidelt meetmete kehtestamist kodanikele, kes on kannatanud puudulikult koostatud õigusaktidest tulenevate tagajärgede tõttu.

Refereerinud Liina Kukkur

ÜRO JA REFORMID

Hans Corell

Who needs reforming the most – the UN or its members?

Nordic Journal of International Law. Vol. 76 (2007), no. 2-3, p. 265-279.

Autor töötas New Yorgis ÜRO õigusnõunikuna aastatel 1994-2004. Praegu on ta konsultant Rootsi ühes juhtivas advokaadibüroos Mannheimer Swartling. Artikkel põhineb autori 2006. aasta novembris Kalifornia ülikoolis peetud ettekandel. Oma rikkalikule kogemustepagasile toetudes vaatleb autor ÜRO tegevust kolmest aspektist lähtuvalt:

1. ÜRO kui asendamatu organisatsioon rahvusvahelise rahu ja julgeoleku tagamisel globaliseerivas maailmas;
2. ÜRO reformimine ja tegevuse kriitika, mille puhul tuleks kriitiliselt suhtuda ka ÜRO liikmesriikide tegevusse;
3. Ameerika Ühendriikide vastutus organisatsiooni praeguste vajakajäämistest eest.

Autor tuletab meelde ÜRO loomise eesmärki ja tegutsemise põhimõtteid vastavalt põhikirjale ning viitab sündmustele, mille puhul organisatsioon pole olnud oma ülesannete kõrgusel, nt külma sõja periood või Berliini müüri lagunemine, olukord Ruandas, Kosovos ja Darfuri provintsis Sudaanis, konfliktide teravnemine Lähis-Idas 2006. aasta suvel. Samas ei saa märkimata jätta laiaulatuslikku ja õnnestunud tegevust inimõiguste kaitsel või erinevates abiprogrammides tervishoiu, lastekaitse jm probleemide lahendamiseks, samuti tööd rahvusvahelise õiguse arendamisel. Loodud on Rahvusvaheline Kriminaalkohus (*International Criminal Court*) õigusemõistmiseks genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude üle.

ÜRO reformimist alustas tollane peasekretär Kofi Annan juba 1997. aastal. Debatid reformide sisu ja ulatuse üle on olnud tulised. Autor on seisukohal, et nii nagu iga organisatsioon, vajab reforme ka ÜRO ning muudatusi tuleks järjekindlalt läbi viia. Keeruliseks muudab situatsiooni aga see, et ÜRO koosneb kuuest peaaasutusest, millest igaühel on oma ülesanded ja mõju. ÜROl on kokku 192 liiget, kuid demokraatia tase ja arusaamine demokraatiast on riigiti väga erinev ning see mõjutab ka riikide otsuseid ja käitumist. Kui kritiseerida ÜRO tegevust, siis tuleb vaadelda eraldi nii peaaasutuste kui liikmesriikide tegevust ning reforme peaks alustama liikmesriikide tasandilt.

Kuigi Ameerika Ühendriigid on tänapäeval üks mõjuvõimsamaid riike, ei ole USA rahvusvahelises plaanis käitunud nii nagu võiks oodata ühelt demokraatlikult õigusriigilt. ÜRO põhikirjal on rahvusvahelises õiguses eriline staatus. Artikkel 103 sätestab: kui organisatsiooni liikmete kohustused käesoleva põhikirja järgi on vastuolus kohustustega, mis neil on mingi teise rahvusvahelise kokkuleppe järgi, siis on põhikirjajärgsetel kohustustel ülimuslik jõud. Praeguse Ameerika Ühendriikide administratsiooni seisukoht tundub olevat, et ÜRO peab arvestama Ameerika huvidega, ent Ameerika ei taha tunnustada seda kollektiivse julgeolekusüsteemi tuumaks olevat sätet. Oluline roll on kanda ÜRO Julgeolekunõukogul, mille viiel alalisel liikmel – Hiinal, Prantsusmaal, Vene Föderatsioonil, Suurbritannial ja Ameerika Ühendriikidel – lasub eriline vastutus. Just selles osas on ÜRO kõige enam läbi kukkunud ning mängus on Julgeolekunõukogu autoriteet. Muutes nõukogu koostamise põhimõtteid, ei muutu midagi, kui sellega ei kaasne suhtumise muutumist. Kui seda ei toimu, siis tekib küsimus, kas reform selles osas tõesti teenib rahvusvahelist rahu ja julgeolekut.

1945. aastast, ÜRO rajamisest saadik reguleerib ÜRO põhikiri jõu kasutamist rahvusvahelise rahu ja julgeoleku tagamisel, seda lubatakse vaid kahel juhul:

- 1) enesekaitseks;
- 2) Julgeolekunõukogu volitusel.

Autor toob näiteid, kus Ameerika Ühendriigid neid tingimusi on rikkunud, nt Iraagi ründamine 2003. aasta märtsis; 2002. aastal vastu võetud Ameerika Ühendriikide rahvusliku julgeoleku strateegia, mille kohaselt võib Ameerika kasutada jõudu ilma Julgeolekunõukogu selge mandaadita; vangide kohtlemine Guantanamos.

Vaadates olukorda tänapäeva maailmas, on ilmselge, et tähtsaim, mille poole püüelda, on õigusriigi põhimõtetest kinnipidamine nii siseriiklikul kui rahvusvahelisel tasandil ja seadused peaksid kehtima kõigile.

Autor käsitleb eraldi ka terrorismivastase võitlusega seonduvate põhimõtete ja ettepanekute väljatöötamist, mida arutati Madridi tippkohtumisel 2005. aasta märtsis ning viitab ÜRO ülemaailmse terrorismivastase võitluse strateegiale, mis võeti vastu 8. septembril 2006. aastal.

Lõpetuseks tõdeb autor, et ÜRO tegevust tuleb kritiseerida, kuid oluline on suunata kriitika õigele adressaadile, et jõuda vigade põhjusteni ja muutusi ette võtta ning ÜRO reformidest saab rääkida vaid olukorda adekvaatselt analüüsides.

Refereerinud Grete Veedla

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Arzamasov, J. Tendentsii razvitija juriditšeskih nauk. Stanovlenije novoi nauki normografii // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 10, lk. 101-104. Õigusteaduse arengutendentsidest ja uuest teadusharust - normograafiast.

Galuzo, V. Pervoje Polnoje sobranije zakonov Rossiiskoi Imperii : sovremennõi problemnõi analiz // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 10, lk. 113-119. Vene Impeeriumi esimese täieliku seadustekogu analüüs.

Huff, Martin W. Das deutsche Rechtssystem braucht keinen "amerikanischen Weg" um sich den neuen gesellschaftlichen Herausforderungen zu stellen // Zeitschrift für Zivilprozess (2007) nr. 4, lk. 491-504. Ülevaade 13.06.2007 Leverkusenis toimunud töö- ja majandusõiguse alasel konverentsil arutletust.

Zimmermann, Reinhard. Juristische Bücher des Jahres - eine Leseempfehlung // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 46, lk. 3332-3338. Õigusalasest kirjandusest - tutvustused ja soovitusel.

Tsaregorodskaja, J. Strukturna pravovogo obõtšaja v istorii pravovoi mõsli // Pravovedenije (2007) nr. 1, lk. 202-213. Tavaõiguse struktuurist õiguse ajaloos.

Varga, Csaba. Differing mentalities of civil law and common law? The issue of logic in law // Acta Juridica Hungarica (2007/Dec) nr. 4, lk. 401-410. Ingliskeelsete terminite "rule" ja "norm" erinevusest.

TSIVILÕIGUS

Alstott, Anne L. Equal opportunity and inheritance taxation // Harvard Law Review (2007/Dec) nr. 2, lk. 469-542. Võrdse võimaluse printsiibist pärandimaksu puhul ning võrdsusest ühiskonna ressursside jagamisel.

Armgarth, Matthias. Der Schutz des gutgläubigen Erwerbs abhanden gekommener Sachen in den europäischen Rechtsordnungen und das quotale Lösungsrecht // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2007) nr. 4, lk. 1006-1019. Asjaõigusest ja Euroopa eraõiguse ühtlustamisest.

Godard, Joëlle. *Pacs* seven years on : is it moving towards marriage? // International Journal of Law, Policy and the Family (2007/Dec) nr. 3, lk. 310-321. Samasooliste paaride suhete õiguslikest alustest Prantsusmaal, õigusaktist *Pacte civil de solidarité*.

Herre, Johnny. The present state and future development of European contract law - a Nordic perspective // Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland (2007) nr. 5-6, lk. 530-544. Euroopa lepinguõiguse arengust.

Jansen, Nils. *Negotiorum gestio* und *benevolent intervention in another's affairs* // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2007) nr. 4, lk. 958-991. Euroopa tsiviilseadustikust ja Euroopa tsiviilõiguse kodifitseerimisest.

Kuneva, Meglena. The European contract law and review of the Consumer Aquis // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2007) nr. 4, lk. 955-957. Euroopa lepinguõigusest ja tarbijakaitsest.

Langheid, Theo. Die Reform des Versicherungsvertragsgesetzes // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 51, lk. 3665-3672 ; nr. 53, lk. 3745-3751. 1. jaanuarist 2008 jõustunud kindlustuslepingu-seadusest (*VVG - Versicherungsvertragsgesetz*).

Leuschner, Lars. Gebotenheit und Grenzen der AGB-Kontrolle // Archiv für die civilistische Praxis (2007) nr. 4/5, lk. 491-529. Lepinguvabadusest ja lepingupartnerite kontrollist äritehingutes.

Das neue Unterhaltsrecht // Monatsschrift für Deutsches Recht : Sonderbeilage (2007), lk. 2-12.
Erivihik MDR nr. 24/2007 vahel, mis annab ülevaate 1. jaanuarist 2008 kehtima hakanud elatisrahade seaduse muudatustest.

Oliveri, Rigel C. Is acquisition everything? Protecting the rights of occupants under the Fair Housing Act // Harvard Civil Rights - Civil Liberties Law Review (2008/Winter) nr. 1, lk. 1-64. Üürnike diskrimineerimisest ja nende õiguste kaitsesest ning nn eluaseme võrdsuse seadusest.

Schilling, Roger. Rechtliche Probleme bei der gemeinsamen Sorge nach Trennung bzw. Scheidung // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 45, lk. 3233-3240. Laste ühishooldusest ja ühisest kasvatamisest abielulahutuse või abikaasade eraldi elama asumise järel.

Schäfer, Berthold. Die Revisibilität der Vertragsauslegung nach der ZPO-Reform // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 48, lk. 3463-3465. Tsiviilkohtumenetluse reformi mõjust lepingutekstide tõlgendamisele.

Simonjan, S. Razvitije zakonodatelstva ob odgovornosti gosudarstva za vred, pritšinjonnõi graždaninu // Pravovedenije (2007) nr. 1, lk. 21-30. Riigi vastutusest kodanikele tekitatud kahju eest.

Skjorten, Kristin ; Barlinhaug, Rolf. The involvement of children in decisions about shared residence // International Journal of Law, Policy and the Family (2007/Dec) nr. 3, lk. 373-385. - Bibl. lk. 384-385. Laste õigustest osaleda oma elukoha otsustamisel, vanemate haridustaseme ja muude tegurite osast otsustusprotsessis.

Valcke, Catherine. Convergence and divergence of the English, French, and German conceptions of contract // European Review of Private Law (2008) nr. 1, lk. 29-62. Sarnasustest ja erinevustest Inglismaa, Prantsusmaa ja Saksamaa lepinguõiguse põhimõtetest.

ÄRIÕIGUS

Andreae, Martin. Die aktuelle Rechtsprechung zum Gebrauchtwagenkauf // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 48, lk. 3457-3463. Kasutatud autode müügiga seotud kohtuasjadest.

Andrejeva, G. O meste kontseptsii "ekonomitšeskoi konstitutsii" v jevropeiskom diskurse // Žurnal Rossiiskogo prava (2007) nr. 12, lk. 50-64. Majandustegevuse põhiseaduslikust kontseptsioonist Euroopa riikides.

Bachmann, Gregor. Die *Societas Europaea* und das europäische Privatrecht // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2008) nr. 1, lk. 32-58. Euroopa äriühingust ja selle harmoniseerimisest liikmesriikide õigusega ning Euroopa eraõigusest.

Bechtold, Rainer. Die Entwicklung des deutschen Kartellrechts seit der 7. GWB-Novelle (Juli 2005 bis Oktober 2007) // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 52, lk. 3761-3769. Konkurentsioigusest ja 1. juulist 2005 kehtivast konkurentsipiirangute vastasest seadusest (*GWB - Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen*).

Gessmann-Nuissl, Dagmar ; Strübbe, Kai. Privatrechtliche Kontrollmechanismen im Rahmen staatlicher Gewährleitungsverantwortung // *Die Öffentliche Verwaltung* (2007) nr. 24, lk. 1046-1054. Tooteohutuse järelevalvesüsteemist uutel alustel avaliku ja erasektori koostöös.

Koch, Jens. Vertrauensschutz gegen den Handelsregister // *Archiv für die civilistische Praxis* (2007) nr. 4, lk. 768-796. Äriregistri usaldusväärsest ja ettevõtja vastutusest korrektsete andmete esitamise eest.

Law on Financial Undertakings 2007 // *Commercial Laws of Europe* (2007/Dec) nr. 6, lk. 551-731. 19. apr. 2007 Taanis vastu võetud seadusest panganduse, kindlustuse ja finantsteenuste osutamise ja tegelevate ettevõtete asutamise ja tegevuse kohta.

Lowry, John P. British business law // *The Journal of Business Law* (2008) nr. 1, lk. 83-91. Suurbritannia äriõigusest.

Paintner, Thomas. Slowenien: Gesetz vom 4. 4. 2006 über die Wirtschaftsgesellschaften - Teil 4: Gesellschaft mit beschränkter Haftung // *Wirtschaft und Recht in Osteuropa* (2007) nr. 11, lk. 338-345. Sloveenia äriühingute seaduse täiestekst. Järg. Algu: *Wirtschaft und Recht in Osteuropa* (2007) nr. 8, lk. 241-250.

Podzun, Rupprecht. 50 Jahre Bundeskartellamt : welche Zukunft hat das Wettbewerbsprinzip? // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2007) nr. 8, lk. 269-272. Konkurentsiprintsiibi tulevikust ja Saksa Riikliku Kartelliameti 50-aastasest tegevusest.

Uechtritz, Michael. Großflächige Einzelhandelsbetriebe und Regionalplanung // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2007) nr. 12, lk. 1337-1345. Jaekaubandusettevõtete regionaalse planeerimisega seotud probleemidest ja kohtupraktikast.

INTELLEKTUAALNE OMAND

Alexander, Isabella. Criminalising copyright: a story of publishers, pirates and pieces of eight // *The Cambridge Law Journal* (2007/Nov) nr. 66, lk. 625-656. Autoriõiguse seadusest Suurbritannias.

Fedoskina, N. Narušenije avtorskih i smežnõhh prav : sodržanije i vidõ // *Žurnal Rossiiskogo prava* (2007) nr. 11, lk. 110-120. Autoriõiguste ja sellega seotud õiguste rikkumise olemusest ja liikidest.

Handke, Christian ; Towse, Ruth. Economics of copyright collecting societies // *International Review of Intellectual Property and Competition Law* (2007) nr. 8, lk. 937-957. Kollektiivsete autoriõiguste ja sellega seotud õiguste ühisest haldamisest ja tasustamisest.

Pagenberg, Jochen. Another year of debates on patent jurisdiction in Europe and no end in sight? // *International Review of Intellectual Property and Competition Law* (2007) nr. 7, lk. 805-825. Euroopa patendisüsteemi võrdlevast analüüsist, patendikaasustest ja patendilepingutest (*European Patent Litigation Agreement - EPLA*).

Taeger, Jürgen. Die Entwicklung des Computerrechts in den Jahren 2005/2006 // *Neue Juristische Wochenschrift* (2007) nr. 46, lk. 3326-3331. Interneti- ja arvutiõigusega seotud arengutest (autoriõigus, tarkvara jms).

Ulmer-Eilfort, Constanze ; Boulware, Margaret A. Challenging licensed intellectual property rights under U.S. and European laws - the U.S. Supreme Court abandons the principle of licensee estoppel // *International Review of Intellectual Property and Competition Law* (2007) nr. 7, lk. 759-769. Patentide litsentsimisest USA ja Euroopa Liidu kohtulahendite näitel.

Ventose, Eddy D. Patent protection for diagnostic methods under the European Patent Convention // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2007) nr. 8, lk. 884-907. Diagnostiliste meetodite patendikaitsest Euroopa Patendikonventsiooni alusel.

Ventose, Eddy D. Patent protection for surgical methods under the European Patent Convention // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2008) nr. 1, lk. 51-82. Kirurgilise ravi meetodite patendikaitsest Euroopa Patendikonventsiooni artikli 52 (4) põhjal.

KESKKONNAÕIGUS

Diederichsen, Lars. Grundfragen zum neuen Umweltschadengesetz // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 47, lk. 3377-3382. 14. novembril 2007 jõustunud uue keskkonnakahjude seaduse põhiküsimustest.

Edeson, W. R. An international legal extravaganza in the Indian Ocean: placing the Indian Ocean Tuna Commission outside the framework of FAO // The International Journal of Marine and Coastal Law (2007) nr. 4, lk. 485-515. Rahvusvahelistest lepingutest ja reeglistikust maailma kalavarude kaitseks ning looduskaitse seisukohalt vajalikest ÜRO dokumentidest.

Kahl, Wolfgang. Neuere höchstrichterliche Rechtsprechung zum Umweltrecht. Teil 1 // Juristenzeitung (2008) nr. 2, lk. 74-81. Keskkonnaõigusega seotud kohtulahenditest.

TÖÖÕIGUS

Act on the Prevention of Certain Forms of Discrimination 2007 // Commercial Laws of Europe (2008/Feb) nr. 1, lk. 7-36. 10. mail 2007 vastu võetud Belgia seadusest (MB 29016) võrdse kohtlemise kohta töö saamisel ja kutsealale pääsemisel EL direktiivi 2000/78/EÜ rakendamiseks.

Agibalova, J. Pravovaja priroda objazatelstva vsledstvije pritšinenija vreda žizni i zdorovju rabotnika pri ispolnenii trudovõhh objazannostei // Pravovedenije (2007) nr. 23, lk. 59-68. Töötaja elule ja tervisele tekitatud kahju hüvitamisest tööõiguses.

Bachmann, Karin. Zur Novelle des Arbeitsrechts in der Slowakischen Republik // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2007) nr. 12, lk. 362-364. Muudatustest Slovakkia tööseadustikus.

Bahnsen, Volker. Altersgrenzen im Arbeitsrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 7, lk. 407-410. Vanusepiirist tööõiguses.

Bauer, Jobst-Hubertus ; Krieger, Steffen. Das Orakel von Luxemburg: Altersgrenzen für Arbeitsverhältnisse zulässig - oder doch nicht? // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 51, lk. 3672-3675. Vanusepiirist töösuhete lõpetamisel.

Bieszk, Dorothea ; Sadtler, Susanne. *Mobbing und stalking*: Phänomene der modernen (Arbeits-)Welt und ihre Gegenüberstellung // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 47, lk. 3382-3387. Ahistamisest ja diskrimineerimisest töösuhetes.

Deakin, S. ; Lele, P. ; Siems, M. The evolution of labour law : calibrating and comparing regulatory regimes // International Labour Review (2007) nr. 3-4, lk. 135-162. Ülevaade tööõiguse arengust Prantsusmaal, Saksamaal, Indias, Suurbritannias ja USA-s.

Krebber, Sebastian. Aufgabe, Möglichkeiten und Grenzen des Arbeitsvölkerrechts im liberalisierten Welthandel // Juristenzeitung (2008) nr. 2, lk. 53-60. Rahvusvahelise tööõiguse ülesannetest, võimalustest ja piiridest ning maksustamisest.

Sviridov, A. Novatsii Trudovogo kodeksa Rossiiskoi Federatsii kak put soveršenstvovaniya organizatsionno-upravlentšeskih otnošenii v sfere truda // Pravovedeniye (2007) nr. 1, lk. 88-92. Uutest õigusnormidest Vene Föderatsiooni töökoodeksis.

Zökina, T. Pravo rabotnika na neprikosovennost litšnoi (tšastnoi) žizni // Pravovedeniye (2007) nr. 1, lk. 81-87. Töötaja eraelu kaitses töösuhetes.

Wilthagen, Ton ; Bekker, Sonja ; Klosse, Saskia. Making (it) work : introduction to the special issue on the future of the European Employment Strategy // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2007) nr. 4, lk. 489-599. Kogu ajakirja number on pühendatud Euroopa tööhõivestrategiale, Lissaboni strateegiale, tööhõive turvalisusele ja paindlikkusele ning tööhõivepoliitika arengusuundadele.

SOTSIAALHOOLDUSÕIGUS

Borth, Helmut. Private Altersvorsorge und Unterhalt // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 6, lk. 326-330. Erapensionikindlustusest.

Düsseldorfer Tabelle // Monatsschrift für Deutsches Recht : Sonderbeilage (2008), lk. 1-4.
Lisa MDR nr. 2/2008 vahel, mis annab ülevaate lastetoetuste ja elatisrahade arvestamise üldpõhimõtetest seisuga 1. jaanuar 2008.

Schwanenflügel, Matthias von. Die Zukunft der Pflegeversicherung // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 1, lk. 4-7. Vananevast elanikkonnast ja sotsiaalhoolduse uuenenud vajadustest.

MAKSUSÕIGUS

Damas, Jens-Peter. Eckpunkte zur Reform des Erbschaftsteuerrechts // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 1, lk. 8-11. 2008. aasta esimeses pooles kavandatavatest muudatustest pärandimaksu seaduses.

Fromme, Jochen-Konrad. Stopp der Staatsverschuldung : der dritte Weg // Zeitschrift für Rechtspolitik (2007) nr. 8, lk. 263-265. Riigivõla vähendamise võimalustest õigusaktide abil.

Jupille, Joseph ; Leblang, David. Voting for change: calculation, community, and euro referendums // International Organization (2007) nr. 4, lk. 763-782. Euro kasutuselevõtu referendumitest Taanis ja Rootsis, sellega kaasnevatest muutustest riikide rahanduspoliitikas.

Mumford, Ann. Inheritance in socio-political context : the case for reviving the sociological discourse of inheritance tax law // Journal of Law and Society (2007/Dec) nr. 4, lk. 567-593. Pärandimaksust Suurbritannias.

Plewka, Harald ; Klümper-Neusel, Claudia. Die Entwicklung des Steuerrechts // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 50, lk. 3620-3623. Maksuõiguse arengust ja muudatustest Saksamaa maksuseadustes.

Tiedtke, Klaus ; Möllmann, Peter. Reform des Spenden- und Gemeinnützigkeitsrechts // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 46, lk. 3321-3323. Annetustest heategevuseks ja 1. jaanuarist 2007 kehtima hakanud vastavatest muudatustest õigusaktides.

KARISTUSÕIGUS

Blumstein, Alfred. The roots of punitiveness in a democracy // *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* (2007) Supplement 1, lk. 2-16. Vangistusest Ameerika Ühendriikides võrrelduna Inglismaa, Šveitsi, Austraalia, Šotimaa, Kanada, Rootsi ja Hollandiga.

Corruption in Ukraine // *SEEL : Survey of East European Law* (2007/Sep) nr. 8, lk. 1-16. GRECO (*Group of States Against Corruption*) 2007. aasta märtsi hindamisaruanne korruptsiooni tõkestamise kohta Ukrainas.

Fairchild, Stephen T. Protecting the least of these : a new approach to child pornography andering provisions // *Duke Law Journal* (2007) nr. 1, lk. 163-198. Lastepornograafiast Internetis, vastava seadusandluse kujunemisest. Täistekst kättesaadav: <http://www.law.duke.edu/journals/dlj/dljtoc57n1>.

Gasnikov, K. Primenenije zakonodatelstva o protivodeistvii legalizatsii dohodov, polutšennõhh prestupnõm putjom // *Žurnal Rossiiskogo prava* (2007) nr. 10, lk. 51-61. Kuritegelikul teel saadud tulu legaliseerimise tõkestamiseks vastuvõetud seaduste rakendamisest.

Greco, Luis. Die Regeln hinter der Ausnahme - Gedanken zur Folter in sog. *ticking time bomb*-Konstellationen // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2007) nr. 11, lk. 628-647. Piinamise lubatavusest eriolukordades. Lisatud prof. Bernd Schünemanni kommentaar, lk. 644-647.

Hetzer, Wolfgang. Corruption as business practice? Corporate criminal liability in the European Union // *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* (2007) nr. 3-4, lk. 383-405. Korruptsioonist äriühingute tegevuses ja õiguslikust regulatsioonist selle tõkestamiseks Saksamaal ja Euroopa Liidus.

Jimeno-Bulnes, Mar. The enforcement of the European Arrest Warrant : a comparison between Spain and the UK // *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* (2007) nr. 3-4, lk. 263-307. Euroopa vahistamismäärusest ja kurjategijate üleandmise korrast Hispaanias ja Suurbritannias.

Johnson, Paul. Ordinary folk and cottaging : law, morality and public sex // *Journal of Law and Society* (2007/Dec) nr. 4, lk. 520-543. Inglismaa uuest seksuaalkuritegude seadusest (*Sexual Offences Act 2003*), kus esimest korda on süüteona käsitletud seksuaalset aktiivsust avalikes käimlates.

Korsell, Lars ; Wallström, Karolin ; Skinnari, Johanna. Unlawful influence directed at public servants: from harassment, threats and violence to corruption // *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* (2007) nr. 3-4, lk. 335-358. Šveitsis läbiviidud uuringust, mis käsitleb vägivalda, ahistamisi, ähvardamisi ja korruptsiooni avalike teenistujate hulgas.

Kostiainen, Riikka. Kirkko kriittisenä äänenä // *Haaste* (2007) nr. 4, lk. 4-6. Kiriku osast kriminaalpoliitikas.

Law on Preventive Measures against Money Laundering of Proceeds and Financing of Terrorism 2007 // *Commercial Laws of Europe* (2007/Dec) nr. 6, lk. 759-781. 11. mail 2007 Taanis vastu võetud seadusest rahapesu ja terrorismi rahastamise vältimise kohta.

Lunejev, V. Korruptsija v Rossii // *Gosudarstvo i pravo* (2007) nr. 11, lk. 20-27. Ettekanne ülevenemaalisel korruptsioonialasel konverentsil.

Marttunen, Matti. Uusi nuorisorangaistus // *Haaste* (2007) nr. 4, lk. 12-15. Noorte karistamisest ja karistustest.

Musgrove, Amy ; Groves, Nicola. The Domestic Violence, Crime and Victims Act 2004 : relevant or 'removed' legislation? // *The Journal of Social Welfare & Family Law* (2007) nr. 3-4, lk. 233-244. Koduvägivallast, kuritegevusest ja kuriteoohvritest.

Portlock, Karin S. Status on trial: the racial ramifications of admitting prostitution evidence under state rape shield legislation // *Columbia Law Review* (2007/Oct) nr. 107, lk. 1404-1436. Seksuaalkuritegusid puudutavast õigusloomest.

Rosenfeld, Diane L. Correlative rights and the boundaries of freedom : protecting the civil rights of endangered women // *Harvard Civil Rights - Civil Liberties Law Review* (2008/Winter) nr. 1, lk. 257-288. Kuus artiklit ohustatud naiste kodanikuõigustest, naistevastasest koduvägivallast ning ohvrite jälgimisest GPS-süsteemi kaudu.

Schünemann, Bernd. Alternative-project for European criminal law and procedure // *Criminal Law Forum* (2007) nr. 2, lk. 227-251. Alternatiividest Euroopa kriminaalõiguses ja kriminaalmenetluses. Lisatud: *Alternative Draft for European Criminal Proceedings*, lk. 195-226.

Svensson, Robert ; Ring, Jonas. Trends in self-reported youth crime and victimization in Sweden 1995-2005 // *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* (2007) nr. 2, lk. 185-209. Alaealiste kuritegevuse suundumustest Rootsisis aastatel 1995-2005: noorte kurjategijate sotsiaalsest taustast, kasvukeskkonnast, hoiakutest, tagakiusamisest, soolistest erinevustest, kuritegude sagedusest.

Žalinski, A. Ob ekonomitšeskom podhode k ugolovnomu pravotvortšestvu // *Gosudarstvo i pravo* (2007) nr. 10, lk. 58-67. Majandusteaduslikust lähenemisest kriminaalõigusloomele.

Takala, Hannu. Kriminaalpolitiikka ja rikollisuus Eurobarometreilla mitaten // *Haaste* (2007) nr. 4, lk. 18-20. Kriminaalpoliitikast ja kuritegevusest Eurobaromeetri uuringutes.

MENETLUSÕIGUS

Baranovski, K. ; Bezrukov, A. ; Kalugin, A. Vlijanije pravovõhh pozitsii Konstitutsionnogo Suda RF na ugolovno-protsessualnoje zakonodatelstvo i praktiku // *Žurnal rossiiskogo prava* (2007) nr. 11, lk. 56-68. Vene Föderatsiooni konstitutsioonikohtu seisukohtade mõjust kriminaalmenetluse õigusloomele ja kohtupraktikale.

Booc, Adam. The reform of the legal regulation of arbitration on Austria with special emphasis on the appointment and challenge of arbitrators // *Acta Juridica Hungarica* (2007/Dec) nr. 4, lk. 373-400. 1. juulil 2006 jõustunud Austria vahekohtumenetluse seadusest.

Bühren, Hubert W. van. Rechtliche Probleme in der Zusammenarbeit mit Rechtsschutzversicherern // *Neue Juristische Wochenschrift* (2007) nr. 50, lk. 3606-3610. Õigusabi tagamisest ja advokaaditasudest.

Davidjan, S. ; Judin, A. Uskorennoje sudebnoje razbiratelstvo kak sredstvo protivodeistvija zloupotrebleniju protsessualnõmi pravami // *Pravovedenije* (2007) nr. 1, lk. 129-135. Kiirmenetluse kasutamisest Armeenia tsiviilkohtumenetluses.

Deubner, Karl. Aktuelles Zivilprozessrecht // *Juristische Schulung* (2007) nr. 11, lk. 1098-1105. Tsiviilkohtumenetluse aktuaalsetest probleemidest Saksamaal.

Fölsch, Peter ; Janca, Marcus. Die Reform des Kontopfändungsschutzes auf der Grundlage des Regierungsentwurfs // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2007) nr. 8, lk. 253-257. Kontode arestimisest pankrotimenetluses ja vastavast muudatusest tsiviilkohtumenetluse seadustiku eelnõus.

Hodges, Paula. The relevance of Article 6 of the European Convention on Human Rights in the context of arbitration proceedings // *International Arbitration Law Review* (2007/Oct) nr. 5, lk. 163-169. Euroopa inimõiguste konventsiooni artikli 6 rakendamise vahekohtumenetluses ja ausa õigusemõistmise põhimõttest.

Kilian, Matthias. Zverinati advokati : die lettische Anwaltschaft // *Wirtschaft und Recht in Osteuropa* (2007) nr. 11, lk. 321-327. Läti advokatuurist.

Meyer-Ladewig, Jens. Aktualität einer Vereinheitlichung des Prozessrechts // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2007) nr. 11, lk. 1262-1265. Menetlusõiguse ühtlustamisest.

Müller-Thele, Stefan ; Schlegel, Uwe. Neue Entwicklungen für anwaltliche Werbung - aktuelle Gesetzgebung und Rechtsprechung im Überblick // *Monatsschrift für Deutsches Recht* (2007) nr. 22, lk. 1291-1294. Advokaatide reklaamimisest ja konkurentsist.

Schumann, Kay H. Protokollberichtigung, freie Beweiswürdigung und formelle Wahrheit im Strafverfahren // *Juristenzeitung* (2007) nr. 19, lk. 927-935. Vigane dokument kriminaalmenetluses.

Stihina, A. Posledstvija neustanovlenija sodržanija inostrannogo prava // *Pravovedenije* (2007) nr. 3, lk. 139-145. Venemaa õigusnormide rakendamise juhul, kui välisriigi õigusnorme ei ole ettenähtud aja jooksul võimalik kindlaks teha.

Verdirame, Guglielmo. "The Divided West" : international lawyers in Europe and America // *European Journal of International Law* (2007/Jun) nr. 3, lk. 553-580. Rahvusvahelistest juristidest Euroopas ja Ameerikas ning õiguslase hariduse olulistest erinevustest.

Wimmer, Raimund ; Wimmer, Ulrich. Verfassungsrechtliche Aspekte richterlicher Mediation // *Neue Juristische Wochenschrift* (2007) nr. 45, lk. 3243-3247. Lepitusmenetlusest (mediatsioon) ja advokaadist kui lepitajast.

Yarkov, V. V. Access to justice : foreign persons and Russias new Arbitration Procedure Code (Part II) // *Review of Central and East European Law* (2007) nr. 4, lk. 411-442. Välismaalastest ning Venemaa uuest arbitraazikohtumenetluse seadustikust. Lisatud nimekiri välislepingutest, mis käsitlevad välisriigi kohtuotsuse tunnustamist. Järg. *Algu*: *Review of Central and East European Law* (2007) nr. 2, lk. 121-189.

RIIGIÕIGUS

Allison, J. W. F. Variation of view on English legal distinctions between public and private // *The Cambridge Law Journal* (2007/Nov) nr. 66, lk. 698-711. Avaliku ja eraõiguse erinevustest Suurbritannia seadusandluses.

Barron, David J. ; Lederman, Martin S. The commander-in-chief at the lowest EBB - framing the problem, doctrine and original understanding // *Harvard Law Review* (2008/Jan) nr. 3, lk. 689-804. Presidendi ülemvõimust, ühepoolsest võimust kasutada sõjalist jõudu, kinnipeetute kohtlemise määrustikust, elektroonilise järelevalve määrustikust, terrorismivastasest võitlusest ning välispoliitikast.

Brosius-Gersdorf, Frauke. Der Gesetzgeber als Verordnungsgeber // *Zeitschrift für Gesetzgebung* (2007) nr. 4, lk. 305-327. Põhiseaduskohtu 13. septembri 2005. aasta lahendist, mis annab parlamendile õiguse seaduste muutmise kõrval muuta vajadusel ka määrusi, kui see tagab õigusakti õigusselguse.

Dorovskihh, J. K. voprosu o razgranitšeniei ponjatii "gosudarstvennoi jazok" i "ofitsialnoi jazok" // *Žurnal Rossiiskogo prava* (2007) nr. 12, lk. 8-20. Mõistete "riigikeel" ja "ametlik keel" piiritlemisest.

Fabian, Adrian. Die Reform der zentralen Staatsverwaltung in Ungarn // Jahrbuch für Ostrecht (2007) nr. 2, lk. 301-318. Riigivõimuorganite reformist Ungaris.

Habrijeva, T. Migratsioonnoje pravo v sisteme prava Rossiiskoi Federatsii // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 10, lk. 22-26. Migratsiooniõigus Venemaa õigussüsteemis.

Kelley, Ninette. International refugee protection challenges and opportunities // International Journal of Refugee Law (2007/Oct) nr. 3, lk. 401-439. Pagulaste kaitsest Ameerika Ühendriikides.

MacArthur, Andrew P. The NSA phone call database : the problematic acquisition and mining of call records in the United States, Canada, the United Kingdom and Australia // Duke Journal of Comparative & International Law (2007) nr. 2, lk. 441-481. Riigikaitsest, jälitustegevusest ja riigisiseste telefonikõnede pealtkuulamisest terrorismiaktide ennetamiseks.

Mateikovitš, M. Defektõ konstitutsionno-pravovogo regulirovanija v Rossiiskoi Federatsii // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 12, lk. 15-21. Puudustest Vene Föderatsiooni põhiseaduses.

O'Mahony, Conor. Constitutionalism and legislation in special educational needs law : an anglo-irish perspective // Public Law (2008/Spring), lk. 125-151. Konstitutsionalismist, põhiseaduse haridust puudutavatest sätetest Suurbritannia ja Iirimaa võrdluses ning erivajadustega lastele hariduse tagamisest.

Prechal, Sacha ; Widdershoven, Rob. The Dutch General Administrative Law Act : Europe-proof? // European Public Law (2008) nr. 1, lk. 81-98. Hollandi seaduslikkuse järelevalve seadusest.

Rõvkin, K. Juriditšeskije litsa kak nositeli osnovnõhh prav : rossiiskaja i jevropeiskaja praktika // Žurnal Rossiiskogo prava (2007) nr. 11, lk. 30-39. Juriidilised isikud põhiõiguste kandjana Venemaa ja Euroopa kohtupraktikas.

Wasiewski, Gregorz J. Constitutional jurisdiction in Poland and Germany : a note // Review of Central and East European Law (2007) nr. 4, lk. 443-466. Poola ja Saksamaa põhiseaduskohtute võrdlus.

HALDUSÕIGUS

Bock, Wolfgang. Der Islam in der aktuellen Entscheidungspraxis des öffentlichen Rechts // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2007) nr. 11, lk. 1250-1257. Islamiusku avalikus õiguses puudutavatest kohtulahenditest (nt ususümbolika kandmisest riiklikes õppeasutustes).

Boesen, Arnold. Die Bundeswehr im Auslandeinsatz - neue Herausforderungen an das Vergaberecht // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2007) nr. 11, lk. 1233-1238. Riigihanke korraldamisest sõjaväega seotud missioonide ja eriolukordade puhul (nt transport).

Bredt, Stephan. "Gemietete" Demonstranten und "Fuckparade" - der Versammlungsbegriff bleibt in Bewegung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2007) nr. 12, lk. 1358-1362. Avaliku koosoleku (kogunemise) mõistest.

Bull, Hans Peter. Beamte - die vernachlässigten Hüter des Gemeinwohls? // Die Öffentliche Verwaltung (2007) nr. 24, lk. 1029-1038. Diskussioonist avaliku teenistuse tuleviku üle.

Büchler, Andreas ; Wohlers, Wolfgang. Bologna in der Schweiz - zur Umgestaltung der juristischen Studiengänge an der Universität Zürich // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2008) nr. 1, lk. 110-124. Bologna protsessist ja õigusharidusest Šveitsis.

Duva, Thomas. Haushaltsnotlagen bei Kommunen // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 1, lk. 22-27. Kohalike omavalitsuste eelarvedefitsiidist.

Ennuschat, Jörg ; Ulrich, Carsten. Der Rechtsweg bei vergaberechtlichen Streitigkeiten unterhalb der Schwellenwerte // Die Öffentliche Verwaltung (2007) nr. 23, lk. 1009-1013. Odavpakkumistega seotud õigusvaidlustest riigihangete puhul.

Guckelberger, Annette. Neue Erscheinungen des Petitionsrechts: E-Petitionen und öffentliche Petitionen // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 3, lk. 85-94. Parlamendile petitsiooni esitamise õigusest.

Hakkola, Esa. Hankintalainsäädäntö ja maankäyttösopimukset // Lakimies (2007) nr. 5, lk. 723-745. Riigihangetest ja maa kasutamise lepingutest.

Holtkamp, Lars. Modelle kommunaler Selbstverwaltung im Praxistest // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 3, lk. 94-101. Erakondade mõjust kohaliku omavalitsuse tegevusele.

Jegorova, N. Munitsipalnaja reforma v Rossiiskoi Federatsii i struktura organov mestnogo samoupravlenija // Žurnal Rossiiskogo prava (2007) nr. 12, lk. 110-117. Haldusreformist Venemaal ja kohaliku omavalitsuse organite struktuurist.

Krölova, J. Printsip razdelenija vlastei v organizatsii gosudarstvennoi službõ // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 11, lk. 12-19. Võimude lahususe printsiibi rakendamisest avaliku teenistuse organiseerimisel.

Lindner, Joseph Franz. Experimentelle Rechtsetzung durch Rechtsverordnung // Die Öffentliche Verwaltung (2007) nr. 23, lk. 1003-1009. Avaliku õiguse reformist ning eksperimentaalsest õigusloomest haldusmääruste kaudu kõrgkoole puudutavates regulatsioonides.

Meiski, Georg. Die Nichtöffentlichkeit der Aufsichtsratssitzung einer kommunalen GmbH und das Öffentlichkeitsprinzip der kommunalen Selbstverwaltung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2007) nr. 12, lk. 1355-1358. Avalikkusega suhtlemisest kohalikus omavalitsuses ja kohalikule omavalitsusele kuuluvas äriühingus.

Müickl, Stefan. Die Konvergenz der Medien im Lichte des neuen Telemediengesetzes // Juristenzeitung (2007) nr. 22, lk. 1077-1084. Meediat ja telemeediat lähtuvalt uuest telemeediaseadusest.

Nolte, Frank. *E-Government* in der Verwaltungsreform : der große Sprung nach vorn? // Die Öffentliche Verwaltung (2007) nr. 22, lk. 941-949. E-valitsusest ja haldusreformist.

Nussbaum, Martha C. Constitutions and capabilities : "perception" against lofty formalism // Harvard Law Review (2007/Nov) nr. 1, lk. 5-449. Terve ajakirja number on pühendatud teadlikule rassilisele integratsioonile avalikes koolides.

Popondopulo, V. Energetitšeskoje pravo i energetitšeskoje zakonodatelstvo : obštšaja karakteristika, tendentsii razvitija // Pravovedenije (2007) nr. 3, lk. 3-12. Energeetikaõigusest ja vastavast õigusloomest.

Reuter, Alexander ; Polley, Isabel. ÖPP und das "Neue Kommunale Finanzmanagement" (NKF) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2007) nr. 12, lk. 1345-1351. Finantseerimisprobleemidest avaliku ja erasektori koostöös.

Rogers, Kevin M. Special issue : cyberspace : who's (should be) the king of the castle? // *International Review of Law, Computers and Technology* (2007/Nov) nr. 3, lk. 207-376. Terve ajakirja number on pühendatud 2007. aastal toimunud BILETA konverentsi teemadele: virtuaalne keskkond ning selle haldamise ja hooldamise probleemid, Internet ja kasutajate privaatsus ning identifitseerimine, tarbijakaitse, arvutitarkvara turustamine, Euroopa konkurentsioigus, autoriõiguse seaduse rikkumised, arvutikuriteod, isikuandmete kaitse ja ELi andmekaitse direktiiv.

Schomerus, Thomas ; Tolkmitt, Ulrike. Informationsfreiheit durch Zugangsvielfalt? // *Die Öffentliche Verwaltung* (2007) nr. 23, lk. 985-993. Infovabaduse seaduse (*IFG - Informationsfreiheitsgesetz*), keskkonnainfo seaduse (*UIG - Umweltinformationsgesetz*) ja tarbijainfo seaduse (*VIG - Verbraucher-informationsgesetz*) võrdlus.

Shirvani, Foroud. *New Public Management* und europäische Agenturen : Transparenzfragen bei der Modernisierung der Verwaltungsorganisation // *Die Öffentliche Verwaltung* (2008) nr. 1, lk. 1-10. Halduskorraldusest ja reformidest avalikus halduses.

Söderberg, Magnus. Uncertainty and regulatory outcome in the Swedish electricity distribution sector // *European Journal of Law and Economics* (2008/Feb), lk. 79-94. Rootsi elektriturust ja selle probleemidest.

Tiilikka, Päivi. Sananvapaus ja yksilön suoja. Lehtiartikkelin aiheuttaman kärsimyksen korvaaminen // *Lakimies* (2007) nr. 6, lk. 914-918. Sõnavabadusest, eraelu kaitsest ja ajakirjanduse poolt tekitatud kahju hüvitamisest.

Tödtmann, Ulrich ; Schauer, Michael. Aktuelle Rechtsfragen zum öffentlichen Personennahverkehr // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2008) nr. 1, lk. 1-7. Avaliku reisijateveoteenuse (*ÖPNV - öffentliche Personennahverkehr*) korraldamisest.

MEDITSIINIÕIGUS

Dunn, Michael C. ; Clare, Isabel C. H. ; Holland, Anthony ; Gunn, Michael J. Constructing and reconstructing 'best interests': an interpretative examination of substitute decision-making under the Mental Capacity Act 2005 // *The Journal of Social Welfare & Family Law* (2007) nr. 2, lk. 117-133. Vaimse tervise seadusest (2005) Suurbritannias.

Gee, Graham. Regulating abortion in the United States after *Gonzales v Carhart* // *The Modern Law Review* (2007/Nov) nr. 6, lk. 979-992. Abordi õiguslikust regulatsioonist Ameerika Ühendriikides ning 2003. aastal vastu võetud abordiseadusest.

Romanovski, G. Juriditšeskoje opredelenije momenta voznikovenija prava na žizn // *Gosudarstvo i pravo* (2007) nr. 11, lk. 71-78. Mõiste „õigus elule” juriidilisest määratlusest.

Sayers, Gwen M. Non-voluntary passive euthanasia : the social consequences of euphemisms // *European Journal of Health Law* (2007/Nov) nr. 3, lk. 221-240. Passiivsest eutanaasiast, selle sotsiaalsetest tagajärgedest ning vaimse võimekuse seadusest Suurbritannias.

Schmidt, Harald. Personal responsibility for health - developments under the German healthcare reform 2007 // *European Journal of Health Law* (2007/Nov) nr. 3, lk. 241-250. Saksamaa 2007. aasta tervishoiureformist.

Williamson, Laura ; Fox, Marie ; McLean, Sheila. The regulation of xenotransplantation in the United Kingdom after UKXIRA : legal and ethical issues // *Journal of Law and Society* (2007/Dec) nr. 4, lk. 441-464. Elundite ja kudede siirdamise õiguslikust regulatsioonist Suurbritannias.

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Fitzmaurice, Malgosia ; Marshall, Jill. The human right to a clean environment - phantom or reality? // Nordic Journal of International Law (2007) nr. 2-3, lk. 103-151. Inimõigustest puhta keskkonna säilitamisel, Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Inglismaa kohtute lahenditest, Euroopa inimõiguste konventsioonist (1950) ja inimõiguste kaitse seadusest (1998).

Gibson, Nicholas. Faith in the courts : religious dress and human rights // The Cambridge Law Journal (2007/Nov) nr. 66, lk. 657-697. Islami sümbolika kandmisega seotud kohtupraktikast.

Hönes, Ernst-Rainer. Zur Transformation des Übereinkommens zum Schutz des Kultur- und Naturerbes der Welt von 1972 // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 2, lk. 54-62. UNESCO maailma kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsioonist (1972) Saksa õiguses.

Kurakin, A. Meždunarodno-pravovõje i jevropeiskije standartõ administrativno-pravovõhh sredstv predupreždenija i presetšeniya korruptsiii v sisteme gosudarstvennoi sluzbõ Rossiiskoi Federatsii // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 10, lk. 13-21. Rahvusvahelistest ja Euroopa haldusõiguse standarditest korruptsiooni tõkestamiseks riigiteenistuse süsteemis.

Lyon, Christina M. Children's participation and the promotion of their rights // The Journal of Social Welfare & Family Law (2007) nr. 2, lk. 99-115. Lastekaitsest ja lapse õiguste konventsioonist.

Madden Dempsey, Michelle. Toward a feminist state : what does "effective" prosecution of domestic violence mean? // The Modern Law Review (2007/Nov) nr. 6, lk. 908-935. Inimõigustest, perevägivallast ja vastavast kohtupraktikast Euroopas.

Paraskeva, Costas. Reforming the European Court of Human Rights : an ongoing challenge // Nordic Journal of International Law (2007) nr. 2-3, lk. 185-216. Euroopa Inimõiguste Kohtu süsteemi reformimisest ja Euroopa inimõiguste kaitse konventsioonist.

Saari, Sinikukka. Human rights cooperation between Russia and European intergovernmental organisations : a one-way transference of norms or a mutual process of adaption? // East European Human Rights Review (2007) nr. 1, lk. 25-76. Euroopa valitsustevaheliste organisatsioonide (Euroopa Liit, OSCE, Euroopa Nõukogu) inimõiguste alasest koostööst Venemaaga.

Scolnicov, A. Women and religious freedom : a legal solution to a human rights conflict? // Netherlands Quarterly of Human Rights (2007/Dec) nr. 4, lk. 469-597. Naiste õigusest võrdõiguslikkusele ja usuvabadusele ning konventsioonist naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW).

Staffans, Ida. Suomi osana Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää // Haaste (2007) nr. 4, lk. 22-23. Pagulastest Euroopas ja Soome osast varjupaigamaana.

Zimmermann, Andreas. Die Tötung unbeteiligter Zivilisten : menschenwürdig im Frieden - menschenwürdig im Krieg // Der Staat (2007) nr. 3, lk. 377-393. Lennuohutuse tagamisest ja tsiviilelanike kaitsest terrorismivastases võitluses.

Euroopa Liidu õigus

Cousins, Mel. Free movement of workers, EU citizenship and access to social advantages // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2007) nr. 4, lk. 343-360. ELi määrusest 1408/71 sotsiaalkindlustuse kohaldamiseks ühenduse piires liikuvatele töötajatele ja nende pereliikmetele.

Fairgrieve, Duncan ; Howells, Geraint. Rethinking product liability : a missing element in the European Commission's third review of the European product liability directive // The Modern Law Review (2007/Nov) nr. 6, lk. 962-978. Tootevastutust reguleerivast ELi direktiivist.

Fromond, Eero. Median moniarvoisuuden sääntelystä Euroopan Unionissa // Lakimies (2007) nr. 5, lk. 706-722. Meediat puudutavatest regulatsioonidest Euroopa Liidu õiguses.

Glaser, Andreas. Kompetenzverteilung und Subsidiarität in der Europäischen Gemeinschaft am Beispiel der Bodenschutzrahmenrichtlinie // Zeitschrift für Gesetzgebung (2007) nr. 4, lk. 366-383. Pädevusjaotusest maapõuekaitse direktiivide kooskõlastamisel.

Lindner, Josef Franz. Individualrechtsschutz im europäischen Gemeinschaftsrecht - ein systematischer Überblick // Juristische Schulung (2008) nr. 1, lk. 1-7. Õiguskaitsest Euroopa Ühenduse õiguses.

Poto, Margherita. Democracy and Europe : new times, old dilemmas // European Public Law (2007/Dec) nr. 4, lk. 633-670. Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest ELis ja vastavatest näidetest Saksamaa ja Itaalia õiguses.

Saurer, Johannes. Rechtsverordnungen zur Umsetzung europäischen Richtlinienrechts // Juristenzeitung (2007) nr. 22, lk. 1073-1077. ELi õigusaktide rakendamise probleemidest.

Sutton, Alastair. Scrutiny - The IGC 2007: the European Union comes of age? // European Public Law (2008) nr. 1, lk. 55-68. ELi reformilepingust.

Mereõigus

Bender, P. ; Lugten, G. Taxing illegal fishing (a proposal for using taxation law to reduce profiteering from IUU fishing offences) // International Journal of Marine and Coastal Law (2007/Dec) nr. 4, lk. 517-544. Illegaalse kalapüügi maksustamisest.

Churchill, Robin. Dispute settlement under the UN Convention on the Law of the Sea : survey for 2006 // International Journal of Marine and Coastal Law (2007/Dec) nr. 4, lk. 463-483. ÜRO mereõiguse konventsioonist.

Jermolina, M. Tšrezvõtšainõje merõ pri zaštšite morskoi sredõ ot zagrjaznenii : meždunarodno-pravovõje problemõ // Pravovedenije (2006) nr. 6, lk. 161-166. Erakorralistest abinõudest mere-keskkonna saastamise vältimiseks.

Võlegžanin, A. ; Saksina, T. Arbitraž kak sredstvo razrešenija mežgosudarstvennõhh morskikh sporov // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 10, lk. 75-84. Rahvusvaheliste mereõiguse alaste vaidluste lahendamisest arbitraažikohtus.

Rahvusvaheline eraõigus

Information concerning the Hague conventions on private international law // Netherlands International Law Review (2007) nr. 3, lk. 491-527. Nimekiri rahvusvahelise eraõiguse Haagi konventsioonidest ja riikide loetelu, kes on need ratifitseerinud seisuga 15. sept. 2007.

Jagudina, J. Sravnenije kriterijev dopustivosti peredatši sporov na rassmotrenije meždunarodnõhh kómmertšeskih arbitražei v otetšestvennom i zarubežnom zakonodatelstve i pravoprímenitelnoi praktike // Žurnal Rossiiskogo prava (2007) nr. 10, lk. 121-126. Rahvusvaheliste kaubanduslike arbitraažikohtute poole pöördumise kriteeriumide võrdlusest.

Rauscher, Thomas ; Pabst, Steffen. Die Rechtsprechung zum internationalen Privatrecht 2005-2007 // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 49, lk. 3541-3549. Rahvusvahelist eraõigust puudutavast kohtupraktikast aastatel 2005-2007.

Koostanud Tiia Melts

UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

jaanuar - märts 2008

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

XI Riigikogu stenogrammid 2007. II köide : I istungjärg : 2. aprill - 14. juuni ; Erakorraline istungjärg : 13. august. - Tallinn : Riigikogu Kantselei dokumendiosakond, 2008. - XLV, 1.-502. lk. + hääletustabelid.

Märksõnad: riigiõigus ; parlamendid ; istungjärgud ; stenogrammid ; Eesti

Kohaviit: 3-08-00279

Comparative law : a handbook / ed. by Esin Örücü, David Nelken. - Oxford ; Portland : Hart Publishing, 2007. - X, 469 lk.

ISBN 978-1-84113-596-0

Märksõnad: võrdlev õigusteadus ; õigussüsteemid ; avalik õigus ; eraõigus ; käsiraamatud

Kohaviit: 2-07-09797

Marandi, Rein. Valitud artikleid : Eesti riigist ja poliitikast / koost. Aleksander Loit ; toim. Jüri Ant, Tiia Valdre ; eess.: Jüri Ant. - Tallinn : Eesti Keele Sihtasutus, 2007. - 279 lk. - Rein Marandi bibliograafia lk. 267-277. - Personaalia lk. 278-279.

ISBN 978-9985-79-200-1

Märksõnad: õigusteadlased ; võimude lahusus ; põhiseadused ; õigusajalugu ; poliitiline ajalugu ; 20. saj. ; publitsistika ; artiklikogumikud ; Eesti

Kohaviit: 2-07-10003

Oikeus ja politiikka : filosofisia esseitä / toim. Kimmo Nuotio, Heta Aleksandra Gylling. - Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2007. - IX, 229 lk. - (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja. E-sarja ; 18).

ISBN 978-951-855-273-7

ISSN 1458-0446

Märksõnad: õigus ; poliitika ; multikultuursus ; õigusfilosoofia ; filosoofilised aspektid ; esseed ; artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/5053 ; 18

Piip, Ants. Õiguse jõud / koost. ja eess.: Priidu Pärna ; toim. Katre Ligi ; sarja peatoim. Hando Runnel. - Tallinn : Ilmamaa, 2007. - 519 lk. - (Eesti mõttelugu ; 77). - Bibl. lk. 501-512. - Nimeloend lk. 513-519.

ISBN 978-9985-77-230-0

ISSN 1024-1604

Märksõnad: õigusteadlased ; juristid ; rahvusvaheline õigus ; publitsistika ; poliitika ; õigusajalugu ; 20. saj. 1. pool ; artiklikogumikud ; Eesti

Kohaviit: 2-07-10138

Правовые исследования во Франции : сборник научных трудов / Российская академия наук, Институт научной информации по общественным наукам ; под общей ред. В. В. Маклакова. - Москва : РАН ИНИОН, 2007. - 211 lk. - (Правоведение).

ISBN 978-5-248-00305-1

Märksõnad: õigussüsteemid ; õigusteooria ; riigiõigus ; kohtuvõim ; omandiõigus ; karistusõigus ; artiklikogumikud ; Prantsusmaa

Kohaviit: 2-08-00007

Tuori, Kaarlo. Oikeuden ratio ja voluntas. - Helsinki : WSOYpro, 2007. - 334 lk.

ISBN 978-951-0-32960-3

Märksõnad: õigusnormid ; õigusteadus ; õigusteooria ; õigusfilosoofia ; õigusajalugu ; positivism

Kohaviit: 2-07-09864

TSIVILÕIGUS

Kinnisvarahalduri käsiraamat / Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liit ; koost. Roode Liias ... jt. - 2., parand. ja täiend. tr. - Tallinn : Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus, 2007. - 341 lk.

ISBN 978-9985-59-740-8

Märksõnad: asjaõigus ; kinnisvara ; kinnisvarahaldus ; lepingud ; näidised ; Eesti

Kohaviit: 2-08-00592

Медведев, Игорь. Комментарий к конвенциям в области имущественных отношений супругов и наследования. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - XVI, 231 lk.

ISBN 978-5-466-00296

Märksõnad: pärimisõigus ; pärimine ; abieluvara ; rahvusvahelised lepingud ; rahvusvaheline eraõigus ; kommentaarid

Kohaviit: 2-08-01146

Вишневская, Ирина ; Селиванова, Евгения. Жилищное право Российской Федерации : учебник. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. - 286 lk. - (Высшее образование).

ISBN 978-5-222-12343-0

Märksõnad: elamuõigus ; Venemaa ; kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-07-09730

VÕLAÕIGUS

Development of Estonian contract and company law in the context of the harmonized EU law I : EFT project: new *lex mercatoria* and codification of global commercial law : theoretical problems and legal practice in the context of development of Estonian commercial law / ed. by Irene Kull. - Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus, 2007. - 185 lk.

ISBN 978-9949-11-738-3

Märksõnad: eraõigus ; lepinguõigus ; lepingud ; äriõigus ; äriühinguõigus ; seaduste koostööstamine ; artiklikogumikud ; Eesti

Kohaviit: 1-08-00736

International encyclopaedia of laws : tort law. Vol. 3 : Philippines. Serbia and Montenegro. United Kingdom. Zimbabwe / general ed. Roger Blanpain. - The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2007. - 124 lk.

ISBN 90-411-1573-0

Märksõnad: tsiviilõigus ; lepinguõigus ; kahju tekitamine ; õigusrikkumised ; vastutus ; käsiraamatud

Kohaviit: 2-07-10551

Lahe, Janno. Kindlustusõigus. - Tallinn : Juura, 2007. - 222 lk. - (Loengud). - Bibl. lk. 215. - Kasutatud normatiivmaterjal lk. 217-220. - Kasutatud kohtupraktika lk. 221-222.

ISBN 978-9985-75-242-5

Märksõnad: tsiviilõigus ; kindlustus ; kindlustuslepingud ; kohtulahendid ; kõrgkooliõpikud ; Eesti

Kohaviit: 2-08-00480

The principles of European contract law (Part III) and Dutch law : a commentary. II / ed. by Danny Busch ... [et al.]. - The Hague : Kluwer Law International ; Frederick, Md. : Sold and distributed in North, Central and South America by Aspen Publishers, Inc., 2006. - XII, 292 lk. (The Principles of European Contract Law ; 3).

ISBN 90-411-2495-0

Märksõnad: tsiviilõigus ; lepinguõigus ; võrdlev õigusteadus ; kommentaarid ; Holland

Kohaviit: 2-08-01062

PEREKONNAÕIGUS

Dringender Bedarf für ein europäisches Eherecht : nationale Eherechte im Vergleich ; Beiträge der 10. Internationalen Fachtagung für Standesbeamte, Konsulats- und Botschaftsangehörige sowie Mandatsträger, 13.-17.11.2005, Europäische Akademie Otzenhausen / hrsg. von Europäische Akademie Otzenhausen. - Hamburg : Kovač, 2006. - 363 lk. - (Dokumente und Schriften der Europäischen Akademie Otzenhausen ; 141 / Studien zum Familienrecht ; 11).

ISBN 978-3-8300-2512-2

ISSN 1613-0995

Märksõnad: tsiviilõigus ; abielu ; võrdlev analüüs ; siseriiklik õigus ; artiklikogumikud ; konverentsikogumikud ; Euroopa

Kohaviit: PL A/3933 ; 141

Turkin, Viktor. Perekonnaõiguslikud kohtuvaidlused. - Tallinn : Agitaator, 2007. - 171 lk.

ISBN 978-9985-9835-3-9

Märksõnad: tsiviilõigus ; kommentaarid ; kohtulahendid ; Eesti

Kohaviit: 2-08-00504

ÄRIÕIGUS

Карелина, Светлана. Правовое регулирование несостоятельности (банкротства) : учебно-практическое пособие. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - IX, 349 lk.

ISBN 978-5-466-00130-3

Märksõnad: pankrotiõigus ; pankrotimenetlus ; pankrotid ; maksejõuetus ; kohtulahendid ; õigusaktid ; Venemaa **Kohaviit:** 2-08-01147

Kärsna, Olavi. Juhatuse liikme vastutus ja õigused. - Tallinn : Agitaator, 2007. - 158 lk. + CD-ROM.

ISBN 978-9985-9835-4-6

ISBN 978-9985-9835-5-3 (CD-ROM)

Märksõnad: äriühingud ; juhatused ; vastutus ; õigused ; kohustused ; õigusaktid ; kohtulahendid ; CD-ROMid ; Eesti

Kohaviit: 2-08-00663

Legal guide to business in Estonia / Ruus, Koch & Vabamets. - Tallinn : Ruus, Koch & Vabamets, 2007. - 42 lk.

Märksõnad: ettevõtlus ; õigussüsteemid ; teatmikud ; Eesti

Kohaviit: 2-08-01822

Schleicher, Matthias. Vorstand, Vorstandsmitglieder und Aufsichtsräte von Aktiengesellschaften koreanischen Rechts. - Zürich [etc.] : Schulthess, 2007. - LXIV, 651 lk. - (Publications de l'Institut suisse de droit comparé ; 58).

ISBN 978-3-7255-5416-4

ISSN 1015-9746

Märksõnad: äriühinguõigus ; aktsiaseltsid ; äriühingud ; juhatused ; nõukogud ; vastutus ; õiguslik seisund ; Lõuna-Korea ; dissertatsioonid

Kohaviit: PL A/427 ; 58

Vahimets, Risto ; Savi, Marit ; Park, Minni-Triin ; Hint, Meelis ; Lahevee, Margit ; Kullerkup, Kristi ; Torokoff, Kuldar-Jaan ; Siigur, Andres ; Jesse, Piret ; Aru, Allar ; Jankelevitš, Rolan ; Tark, Tanel. Ühinemised ja omandamised - alternatiiv äri orgaanilisele kasvule / toim. Kätlin Kontor. - Tallinn : Äripäev, 2007. - 264 lk. - (Juht ja seadus. Äripäeva raamat). - Bibl. lk. 251. - Autoritest lk. 253-264.

ISBN 978-9949-434-12-1

Märksõnad: ettevõtted ; tehingud ; omandamine ; lepingud ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: 2-07-10655

Варул, Пауль ; Кальюранд, Алдо ; Майленд, Антс ; Пиккметс, Хелмут ; Толстов, Леонид. Руководящие органы коммерческого товарищества : права, обязанности и ответственность членов руководящих органов коммерческого товарищества / tlk. Maia Tamm. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2007. - 249 lk. - (Juht ja seadus. Äripäeva raamat). - Bibl. lk. 200-202. - Riigikohtu lahendid lk. 203-248.

ISBN 978-9985-9690-9-0

Märksõnad: äriühingud ; äriühinguõigus ; osäühingud ; juhatused ; kohustused ; vastutus ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: 2-07-10717

KONKURENTSIÕIGUS

Competition law handbook for the EU and Nordic-Baltic area : Finland, Sweden, Estonia, Latvia, Lithuania / RoschierRaidla. - Porvoo : WS Bookwell, 2007. - 215 lk.

ISBN 978-951-0-33101-9

Märksõnad: äriõigus ; konkurents (maj.) ; konkurentsipoliitika ; Euroopa Liit ; Põhjamaad ; Baltimaad ; Eesti ; Läti ; Leedu ; käsiraamatud

Kohaviit: 2-08-00977

Eichhorn, Kaarli Harry ; Ginter, Carri. Euroopa Liidu ja Eesti konkurentsioigus / eess.: Uno Lõhmus. - Tallinn ; Brüssel : Juura, 2007. - 400 lk. - Kasutatud kohtulahendid ja õigusaktid lk. 15-29. - Osa teksti inglise k.

ISBN 978-9985-75-234-0

Märksõnad: äriõigus ; konkurents (maj.) ; turg (süsteem) ; kahju tekitamine ; Euroopa Liidu õigus ; kohtulahendid ; Eesti ; käsiraamatud ; kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-07-09938

INTELLEKTUAALNE OMAND

Copyright law and the information society in Asia / a joint project by The Max Planck Institute, Munich, The Academia Sinica, Taipei & The IP Academy Singapore ; ed. by Christopher Heat, Kung-Chung Liu. - Oxford ; Portland : Hart Publishing, 2007. - XXV, 276 lk. - (IIC Studies : Studies in Industrial Property and Copyright Law ; 26).

ISBN 978-1-84113-654-7

ISSN 0930-2395

Märksõnad: autoriõigus ; digitaalinformatsioon ; infoühiskond ; andmebaasid ; Aasia

Kohaviit: PL A/6257 ; 26

Kukrus, Ants ; Kartus, Raul. Tööstusomand ja globaalmajandus. - Tallinn : Külim, 2008. - 248 lk.

ISBN 978-9985-9786-7-2

Märksõnad: tööstusomand ; patendid ; õiguskaitse ; infoühiskond ; rahvusvahelised lepingud ; Eesti

Kohaviit: 2-08-01957

Sorvari, Katariina. Tekijänoikeuden loukkaus. - Helsinki : WSOYpro, 2007. - XV, 447 lk.

ISBN 978-951-0-31110-3

Märksõnad: autoriõigus ; kahju tekitamine ; hüvitised ; karistused ; Soome

Kohaviit: 2-07-09865

KESKKONNAÕIGUS

Мисник, Галина ; Мисник, Николай ; Нарезная, Елена. Экологическое право : учебник для студентов юридических вузов. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. - 576 lk. - (Высшее образование).

ISBN 5-222-07986

Märksõnad: keskkonnakaitse ; õigusaktid ; kõrgkooliõpikud ; Venemaa

Kohaviit: 2-07-09675

TÖÖÕIGUS

Employment and labour law : jurisdictional comparisons / general ed.: Janet Gaymer. - 2nd ed. - London : European Lawyer, 2007. - VI, 371 lk. - (European Lawyer Reference Series).

ISBN 978-0-9555667-2-1

Märksõnad: töölepingud ; tööhõive ; kohtud ; võrdlev õigusteadus

Kohaviit: 2-08-00976

Erisoodustused : töösuhtest tulenevad hüved / koost. Virgo Aruste. - Haabneeme : Hansa Äriteenused, 2007. - 152 lk. + CD-ROM.

ISBN 978-9985-9826-1-7

ISBN 978-9985-9826-2-4 (CD-ROM)

Märksõnad: töösuhted ; töötajad ; lisasoodustused ; maksustamine ; Eesti ; käsiraamatud ; CD-ROMid

Kohaviit: 2-07-10652

Karjane, Raili ; Masso, Meelis. Korrektsed töösuhted : personalitöötaja käsiraamat. - Tallinn : Ten-Team, 2007. - 264 lk. + CD-ROM.

Märksõnad: töösuhted ; töölepingud ; töökorraldus ; tööaeg ; Eesti ; CD-ROMid ; käsiraamatud

Kohaviit: PE A/2455

Rautiainen, Hannu ; Äimälä, Markus. Työsopimuslaki. - 4. uudistettu painos. - Helsinki : WSOYpro, 2007. - 392 lk.

ISBN 978-951-0-32958-0

Märksõnad: töölepingud ; töösuhted ; töötajad ; tööandjad ; õigusloome ; Soome

Kohaviit: 2-07-09863

SOTSIAALHOOLDUSÕIGUS

Posio, Sirpa. Yksityisyyden suoja sosiaalihuollossa. - Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2008. - XXXVI, 359 lk. - (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja ; 283).

ISBN 978-951-855-275-1

ISSN 0356-7206

Märksõnad: sotsiaalõigus ; privaatsus ; andmekaitse ; õiguskaitse ; inimõigused ; infoõigus ; Soome ; dissertatsioonid

Kohaviit: PL A/1815 ; 283

Romppainen, Esko. Sosiaali- ja terveystajrjeston oikeudellinen asema hyvinvointipalvelujen jarrjestamisesa : tutkimus julkista avustusta saavan yhdistyksen asemasta hankintasaahtojen naakokulmasta. - Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2007. - XXXVIII, 564 lk. - (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja ; 281).

ISBN 978-951-855-271-3

ISSN 0356-7206

Marksõnad: sotsiaalteenused ; tervisetenused ; avalikud teenused ; riigivastutus ; põhiõigused ; Euroopa Liidu õigus ; siseriiklik õigus ; Soome

Kohaviit: PL A/1815 ; 281

MAKSUÕIGUS

Saag, Marko. Siirdehinnad Eestis. - Tallinn : Professional Knowledge, 2007. - 232 lk. - Kokkuvõte inglise k. - Bibl. lk. 164-165.

ISBN 978-9949-15-297-1

Marksõnad: maksustamine ; siirdehinnad ; aritehingud ; raamatupidamine ; hinnakujundus ; turuväärtus ; õigusaktid ; käsiraamatud ; Eesti

Kohaviit: 2-07-10085

Zernask, Joel ; Kallavus, Aidi ; Oja, Merike ; Leppik, Maike ; Mäesalu, Riina ; Laasberg, Erle ; Pellis, Tauno ; Parisalu, Edvin ; Muring, Liina ; Kirch, Kerli. Maksuviidad 2008 / koost. Joel Zernask ; toim. Kätlin Kontor. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2008. - 199 lk. - (Äripäeva raamat). - Autorid lk. 179-190. - Marksõnaregister lk. 191-199.

ISSN 1736-6674

Marksõnad: maksustamine ; maksukorraldus ; tulumaks ; käibemaks ; aktsiisid ; siirdehinnad ; Euroopa Liidu õigus ; õigusaktid ; Eesti

Kohaviit: PE A/2266 ; 2008

KARISTUSÕIGUS

Hilborn, Jim. Ülevaade kuriteoennetuse planeerimisest / Justiitsministeerium, kriminaalpoliitika osakond ; toim. Anu Leps, Kalev Lattik ; tlk. Helgi Hilborn. - Tallinn : Justiitsministeerium, 2007. - 272 lk. - (Kriminaalpoliitika uuringud ; 7). - Kuriteoennetuse veebilehed lk. 236-237. - Mõistete seletused lk. 238-248. - Bibl. lk. 249-269. - Nimeregister lk. 269-272.

ISBN 978-9985-9359-8-9

ISSN 1736-2377

Marksõnad: kuritegevus ; kriminaalpreventsioon ; ennetamine ; kriminaalpoliitika

Kohaviit: PE A/2201 ; 7

Retsidiivsus : uuring korduvalt kriminaalkorras vabaduskaotusega karistatud noormeeste, vanuses 16-24, retsidiivsuse mõjuteguritest. - Tallinn : KESA-Mauritius, 2007. - 111 lk. - Bibl. lk. 106-108.

Marksõnad: kriminoloogia ; kurjategijad ; noormehed ; retsidiivsus (jur.) ; hälbiv käitumine ; kriminaalpreventsioon ; vanglad ; uuringud ; Eesti

Kohaviit: 3-07-03447

Saar, Jüri. Kriminaalpsühholoogia. - Tallinn : Juura, 2007. - 350 lk. - (Õigusteaduse õpik : karistusõigus). - Bibl. lk. 277-326 ja joonealustes märkustes. - Nimeregister lk. 327-336. - Märksõnastik lk. 337-350.
ISBN 978-9985-75-241-8
Märksõnad: kriminoloogia ; õiguspsühholoogia ; kriminaalõiguse abiteadused ; kõrgkooliõpikud; Eesti
Kohaviit: 2-08-01381

Современное уголовное право и криминология : сборник научных трудов / Российская академия наук, Институт научной информации по общественным наукам, Институт государства и права и др. ; [ответств. ред.: А. Э. Жалинский]. - Москва : ИНИОН РАН, 2007. - 249 lk. - (Правоведение).
ISBN 978-5-248-00310-5

Märksõnad: kriminoloogia ; kriminaalpoliitika ; kuritegevus ; rahvusvaheline õigus ; Euroopa Liidu õigus ; artiklikogumikud
Kohaviit: 1-07-04092

MENETLUSÕIGUS

Бабенко, В. Судебная система России : история и современность / Российская академия наук, Институт научной информации по общественным наукам и др. - 2-е изд., доп. - Москва : ИНИОН РАН, 2007. - 263 lk.
ISBN 978-5-248-00303-7
Märksõnad: kohtud ; kohtusüsteemid ; kohtuvõim ; kohtumenetlus ; õigusajalugu ; Venemaa
Kohaviit: 1-07-04094

Рагулин, Андрей. Адвокат в уголовном процессе : учебно-практическое пособие / [под общей ред. И. Л. Шерстневой]. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. - 478 lk. - (Библиотека юриста).
ISBN 978-5-222-10725-6
Märksõnad: kriminaalmenetlus ; advokaadid ; Venemaa ; käsiraamatud
Kohaviit: 2-07-09728

Смирнов, Александр ; Калиновский, Константин. Уголовный процесс : учебник. - 3-е изд., перераб. и доп. - Москва : Кнорус, 2007. - 691 lk.
ISBN 978-5-85971-719-4
Märksõnad: kriminaalmenetlus ; Venemaa ; kõrgkooliõpikud
Kohaviit: 2-07-10625

Смоленский, Михайл ; Карапетян, Анна. Правоохранительные органы. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. - 254 lk. - (Высшее образование).
ISBN 978-5-222-10995-3
Märksõnad: kohtud ; kohtusüsteemid ; prokuratuur ; advokatuur ; notarid ; õiguskaitse ; õigusabi ; politsei ; julgeolekuteenistused ; ministeeriumid ; Venemaa ; kõrgkooliõpikud
Kohaviit: 2-07-09726

Tapanila, Antti. Tuomarin esteellisyys. - Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2007. - XXII, 419 lk. - (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja ; 282).

ISBN 978-951-855-272-0

ISSN 0356-7206

Märksõnad: kohtunikud ; kutse-eeetika ; kohtumenetlus ; võrdlev õigusteadus ; Soome ; Euroopa
Kohaviit: PL A/1815 ; 282

RIIGIOIGUS

101 lühielulugu : Riigikogu XI koosseis / Eesti Rahvusraamatukogu ; koost. Gerli Eero ja Rita Hillermaa koostöös Riigikogu Kantselei infotalitusega. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2007. - 124 lk.

ISBN 978-9949-413-16-4

Märksõnad: parlamendid ; parlamendiliikmed ; Eesti ; biograafiad

Kohaviit: 2-08-01811

15 years of the Estonian Constitution / Faculty of Law of the University of Tartu, Iuridicum Foundation ; ed.-in-chief Paul Varul ; ed. Peep Pruks ; foreword: Kalle Merusk ; transl. Helen Kaptein, Karin Kaup, Kadri Kivistik, Katrin Ärm. - Tartu : Iuridicum : Interlex, 2007. - 192 lk. - (Juridica International ; 12). - Bibl. märkustes.

ISBN 978-9985-870-22-8

ISSN 1406-1082

Vt. ka: http://www.juridica.ee/international_en.php?year=2007&number=1

Märksõnad: põhiseadused ; õigusloome ; põhiõigused ; siseriiklik õigus ; Euroopa Liidu õigus ; artiklikogumikud ; Eesti

Kohaviit: PE B/1875 ; 12

Chancellor of Justice of the Republic of Estonia : guardian of constitutionality. Protector of fundamental rights and freedoms. Settler of discrimination disputes. National preventive mechanism / foreword: Allar Jõks. - 2. tr. - Tallinn : Chancellor of Justice, 2007. - 22 lk. + 1 leht ümbrikus.

Märksõnad: õiguskantslerid ; ombudsmanid ; põhiseaduslikkuse järelevalve ; Eesti

Kohaviit: 2-08-01875

Constitutional law : constitutions / published under the auspices of The Stockholm University Law Faculty ; ed. by Peter Wahlgren. - Stockholm : Stockholm Institute for Scandinavian Law : Jure [distributör] : Almqvist & Wiksell [internationell distributör], 2007. - 503 lk. - (Scandinavian Studies in Law ; 52).

ISBN 978-91-85142-65-1

ISSN 0085-5944

Märksõnad: põhiseadused ; inimõigused ; Euroopa Liidu õigus ; Põhjamaad ; artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/1117 ; 52

Constitutional law of 10 EU member states : the 2004 enlargement / ed. by Constantijn Kortmann, Joseph Fleuren, Wim Voermans. - Deventer : Kluwer BV ; Frederick, MD : Sold and distributed in North, Central and South America by Aspen Publishers, 2006. - Pag. var.
ISBN 978-90-13-03468-4

Märksõnad: konstitutsionalism ; riik ; põhiõigused ; kohtuvõim ; Euroopa Liidu maad
Kohaviit: 2-08-01061

Eesti Vabariigi õiguskantsler : põhiseaduslikkuse järelevalvaja. Põhiõiguste ja vabaduste kaitsja. Diskrimineerimisvaidluste lahendaja. Alandava kohtlemise ennetaja / eess.: Allar Jõks. - 2. tr. - Tallinn : Õiguskantsleri Kantselei, 2007. - 20 lk. + 1 leht ümbrikus.

Märksõnad: õiguskantslerid ; ombudsmanid ; põhiseaduslikkuse järelevalve ; Eesti
Kohaviit: 2-08-01871

Енгибарян, Роберт. Сравнительное конституционное право : учебное пособие. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. - 544 lk. - (Высшее образование).

ISBN 5-222-09155-4

Märksõnad: põhiseadused ; riigivõimuorganid ; võrdlev õigusteadus ; kõrgkooliõpikud
Kohaviit: 2-07-09727

Международно-правовые стандарты в конституционном праве. Ч. 2 : сборник научных трудов / Российская академия наук, Институт научной информации по общественным наукам, Российская академия правосудия, Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования ; под ред. И. А. Конюховой. - Москва : ИНИОН РАН, 2007. - 199 lk.

ISBN 978-5-248-00300-6

Märksõnad: iseseisvus (pol.) ; parlamentarism ; standardid (normid) ; rahvusvaheline õigus ; humanitaarabi ; artiklikogumikud

Kohaviit: 1-07-04093

Научно-практический комментарий к Федеральному закону "Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации". - Москва : Центральная избирательная комиссия Российской Федерации, 2007. - 861 lk.

Märksõnad: põhiõigused ; valimised ; referendumid ; valimisõigus ; õigusaktid ; kommentaarid ; Venemaa

Kohaviit: 2-07-10343

Political questions in constitutional review : what is the dividing line between interference with policy-making and routine constitutional review? / Faculty of Law of the University of Tartu, Iuridicum Foundation ; ed.-in-chief Paul Varul ; ed. Peep Pruks ; foreword: Märt Rask ; transl. Helen Kaptein, Karin Kaup, Kadri Kivistik, Katrin Ärm. - Tartu : Iuridicum : Interlex, 2007. - 140 lk. - (Juridica International ; 13). - Bibl. märkustes.

ISBN 978-9985-870-23-5

ISSN 1406-1082

Vt. ka: http://www.juridica.ee/international_en.php?year=2007&number=2

Märksõnad: põhiseaduslikkuse järelevalve ; demokraatia ; konstitutsionalism ; konstitutsioonikohtud ; põhiõigused ; artiklikogumikud ; konverentsikogumikud ; Eesti

Kohaviit: PE B/1875 ; 13

Report of the Finnish Chancellor of Justice 2006 : summary. - Helsinki : Office of the Chancellor of Justice, 2007. - 152 lk.

ISSN 1456-4998

Märksõnad: õiguskantslerid ; põhiseaduslikkuse järelevalve ; aastaraamatud ; Soome

Kohaviit: PL A/5149 ; 2006

Riigikogu valimine : 4. märts 2007 / koost. Mare Orav, Epp Maaten, Priit Vinkel. - Tallinn : Vabariigi Valimiskomisjon, 2007. - 219 lk.

ISBN 978-9985-9531-5-0

Märksõnad: parlamendid ; valimised ; statistilised andmed ; õigusaktid ; Eesti

Kohaviit: 3-08-00548

HALDUSÕIGUS

Aimre, Ivar. Politseisotsioloogia : alused. - Tallinn : Sisekaitseakadeemia, 2007. - 113 lk. - Bibl. lk. 108-113.

ISBN 978-9985-67-148-1

Märksõnad: politsei ; sotsiaaluuringud ; õppematerjalid ; Eesti

Kohaviit: 3-08-00215

Дашян, Микаэл. Право информационных магистралей : вопросы правового регулирования в сфере Интернет = Law of information highways. - Москва : Волтерс Клувер, 2007. - X, 275 lk.

ISBN 978-5-466-00307-9

Märksõnad: Internet ; infovõrgud ; õiguslikud aspektid ; elektrooniline äri ; intellektuaalne omand ; arvutikuriteod ; Venemaa

Kohaviit: 2-08-01149

Kommenteeritud liikluseeskiri / komment. Lauri Koger. - 6., parand. ja täiend. tr. - Tallinn : Mats, 2007. - 183 lk. - Liiklusega seonduvad õigusaktid (seisuga 7. mai 2007), lk. 175-182.

ISBN 978-9985-51-073-5

Märksõnad: liikluseeskirjad ; õigusaktid ; kommentaarid ; Eesti

Kohaviit: 2-07-10147

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Cheng, Tai-Heng. State succession and commercial obligations. - Ardsley, NY : Transnational Publishers, 2006. - XVI, 483 lk.

ISBN 1-57105-359-X

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud ; rahvusvaheline äriõigus ; õigusjärglus ; õigusteooria

Kohaviit: 2-08-00075

La Convention de Lugano : passé, présent et devenir : actes de la 19e Journée de droit international privé du 16 mars 2007 à Lausanne / [ed. par] Andrea Bonomi ... [et al.]. - Zürich : Schulthess, 2007. - 209, XL lk. - (Publications de l'Institut suisse de droit comparé ; 59).

ISBN 978-3-7255-5538-3

ISSN 1015-97416

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud ; rahvusvahelised kohtud ; Euroopa Kohus ; Lugano konventsioon (1988) ; rahvusvaheline eraõigus ; konverentsikogumikud

Kohaviit: PL A/427 ; 59

The international comparative legal guide to international arbitration 2007. - London : Global Legal Group, 2007. - 524 lk.

ISBN 978-1-904654-31-5

ISSN 1741-4970

Märksõnad: vahekohtud ; vahekohtumenetlus ; võrdlev analüüs ; aastaraamatud

Kohaviit: PL B/1437 ; 2007

Saul, Ben. Defining terrorism in international law. - Oxford ; New York : Oxford University Press, 2006. - XXXIII, 373 lk. - (Oxford Monographs in International Law).

ISBN 978-0-19-929597-5

Märksõnad: terrorism ; rahvusvahelised kuriteod ; rahvusvahelised lepingud ; humanitaarõigus ; tavaõigus ; kriminaalõigus

Kohaviit: 2-07-10382

EUROOPA LIIT

Tanning, Lembo ; Tanning, Toivo. Uus Euroopa Liit - 27. - Tallinn : L.Tanning, 2007. - 530 lk.
ISBN 978-9949-15-329-9

Märksõnad: Euroopa Liidu õigus ; rahvusvaheline koostöö ; rahvusvahelised lepingud ; majandusintegratsioon

Kohaviit: 3-07-03697

Koostanud Maia Ruttu